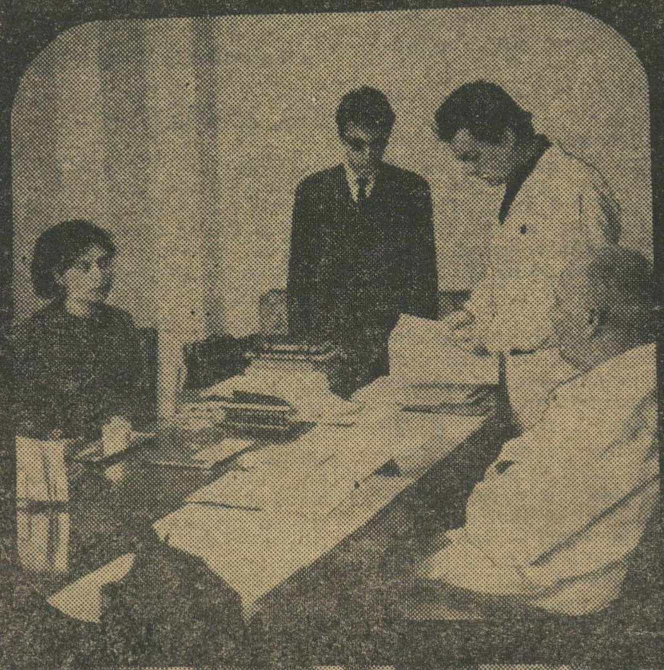
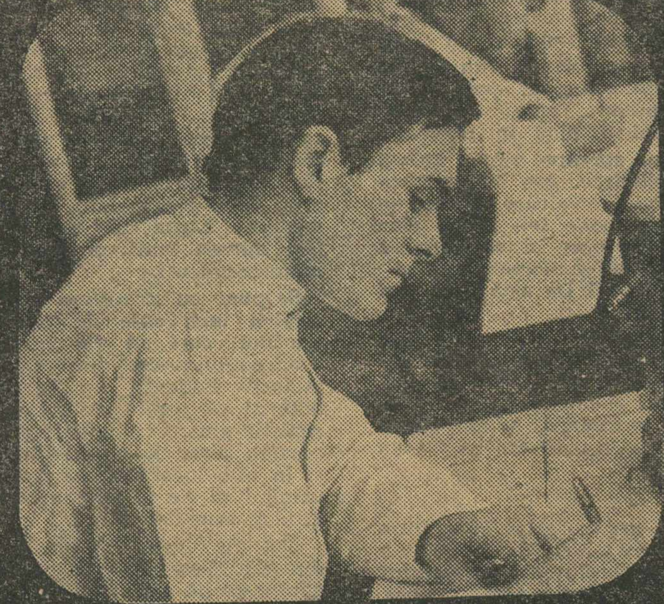
Sesiunea '68

Secvenţele din acest număr surprind momente de "ciné-verité", din examene, momente din amplul colocviu care se desfăşoară în cele 16 centre universitare ale ţării între profesori şi studenţi.

Viaţa studenţească

INIŢIATIVE CARE SE IMPUN

Din toate centrele universitare ale ţării corespondenţele de început de an ne aduc, alături de tradiţionalele urări, veşti îmbucurătoare.

Pretutindeni 1968 a început sub semnul iniţiativei studenţeşti, dovadă a unei veritabile emulaţii creatoare tinereşti. Ca un ecou al acestei reale efervescenţe, revista noastră, ca şi pînă acum, se grăbeşte să consemneze **iniţiativele care se impun :**

TEATRUL DIN POD

Luminile reflectoarelor, arcuite peste sala intimă dar plină de emoţia inefabilă a debutului, s-au aprins odată cu izbucnirea sonoră a fondului muzical al spectacolului, care lăsa să se ghicească, deopotrivă în sală şi pe scenă, nerăbdarea trecerii celor cîteva examene : al actorilor, al regizorilor, al scenografilor. Cele trei piese reprezentate cu prilejul deschiderii Studioului („Proprietate condamnată", „Vorbeşte-mi ca ploaia şi lasă-mă să te ascult" de T. Williams şi „Bătături,bătături de fiecare zi" de Radu Dumitru) ne-au dat revelaţia întîlnirii cu un grup de actori-amatori talentaţi pe măsura entuziasmului şi a dăruirii de sine. Noul Studio, primul de acest fel din ţară, este rodul iniţiativei şi muncii unui inimos grup de studenţi de la mai multe facultăţi, uniţi prin pasiunea comună pentru teatru. Regia spectacolelor va aparţine studenţilor de la secţia de regie a I.A.T.C., scenografia şi costumele, de asemenea, sînt semnate de studenţi. Propunîndu-şi să fie cu adevărat „experimental", studioul de teatru studenţesc (la realizarea căruia o contribuţie însemnată a adus şi Casa de cultură a studenţilor) va avea o stagiune permanentă, în repertoriu şi-a inclus spectacole care se anunţă de pe acum interesante (amintim : „Pic-nik pe cîmpul de luptă" de Arrabal, „În largul mării" de Mrozek, „Gustul mierii" de Shelagh Delaney), iar pentru un viitor apropiat se preconizează ca alături de cei cîţiva regizori permanenţi (Magda Bordeianu, Nina Ciochircă, Grigore Popa, Andrei Zaharia) să se formeze şi un colectiv de tineri autori dramatici, unul de scenografie, unul de tehnicieni de sunet şi lumină. Fiind un teatru în întregime studenţesc şi îndreptat în primul rînd spre cultivarea gustului spectatorului pentru teatrul modern (repertoriul cuprinde numai piese moderne din teatrul românesc şi universal), studioul îşi găseşte viabilitatea şi valoarea tocmai în ceea ce a dus la naşterea lui şi a devenit acum certitudine : pasiunea şi dragostea pentru modern şi frumos.

Florentin POPESCU

CENACLUL ECHINOX

În lumea studenţească din Clujul ultimelor luni evenimentul cel mai declanşator de discuţii, proiecte şi entuziasm este deschiderea cenaclului „Echinox". Expresie a entuziasmului unui grup de studenţi de la Facultatea de filologie, care au molipsit de pasiune şi înflăcărare pe alţi colegi de la Artele plastice, Conservator, Medicină, Drept, Istorie, Politehnică, Filozofie, cadre didactice şi iubitori de literatură. Mari afişe, purtînd o inspirată majusculă ca emblemă, anunţă pentru fiecare miercuri seara programul.

Şedinţele se ţin într-un cadru animat, cu sala arhiplină şi dezbateri prelungite. Pe lîngă poezia sau proza citită au loc vernisaje studenţeşti, concerte prezentînd în primă audiţie lucrări ale studenţilor de la Conservator şi se preconizează organizarea unui studio de teatru, care să prezinte experimental piese aparţinînd genului scurt scrise de membrii cenaclului. La această oră cenaclul are sub tipar o culegere, „Echinox", în două volume — primul cuprinzînd lucrări literare, al doilea plastică şi compoziţii muzicale.

Transcriind comitetul de conducere ales (Ion Pop — preşedinte, Eugen Uricaru — secretar şi Petru Poantă, Horia Bădescu, Marian Papahagi, Justin Morariu, Mircea Baciu, Olimpia Radu, Vary Atilla — membri) nu putem decît să le dorim succes şi păstrarea la aceeaşi înălţime a temperaturii iniţiale. O notă : nu ar fi cazul să se pună la dispoziţia acestui grup entuziast un sediu (la Casa de cultură sau în altă parte) pentru ca şedinţele să nu se mai ţină în improvizate săli de curs ? De altfel membrii cenaclului militează şi pentru deschiderea unui club-bar al tineretului într-o sală a cramei „Bucureşti". Dar după aprobări iniţiale lucrurile trenează... De ce oare nu se întîmpină cu mai mult entuziasm entuziasmul ?

Ion MURAN

STUDENT — CLUB

La etajul al doilea al Casei de cultură a studenţilor din Bucureşti, în faţa sălii de spectacole, exista înainte o încăpere spaţioasă, mobilată cu cîteva fotolii şi un pian dezacordat. Aici îşi are acum sediul primul STUDENT-CLUB din ţară, care luni, 15 ianuarie, şi-a deschis oficial activitatea într-o sală pentru care invitaţii şi bilete nu se mai găseau cu multe zile în urmă. Sub coordonarea artistică a regizorului Dinu Cernescu, Student-clubul şi-a propus un program din cele mai atrăgătoare. Prima din serile „întîlnirilor cu jazul" primeşte girul cunoscutului compozitor şi interpret Jancy Körössy. Poezia e prezentă la Student-club la început printr-un original recital „Marin Sorescu", realizat de studenţii Iulian Negulescu şi Nina Ciochircă (anul III, Regie, I.A.T.C.). Actorii Cornel Dumitraş, Emil Hossu şi studenta actriţă Emilia Capră şi-au asumat riscurile debutului liric al clubului. Micro-concertele Student-clubului încep cu un recital — la pian Al. Hrisanide, la clarinet Aurelian Octav Popa. Ambianţă discretă, joc ingenios de lumini, decoraţie inedită şi... şi de ce să n-o spunem, modernă şi îndrăzneaţă.

Barul, „inaugurat" şi el, oficial, marţi dimineaţa, va fi deschis... intrării libere în fiecare zi, între orele 11—18, iar seara, de la 19, cu bilete de intrare (3 lei pentru studenţi, 5 lei pentru restul... amatorilor).

Receptiv la originalitate, Student-clubul bucureştean are desigur animatori entuziaşti. Realmente modeşti, organizatorii ne-au declarat ferm : Clubul e „opera" centrului universitar. Muncă şi gîndire colectivă.

Remus CRISTIAN

VS

REVISTĂ
A
ASOCIAŢIILOR
STUDENŢILOR
DIN
REPUBLICA SOCIALISTĂ
ROMÂNIA

Nr. 3

12 PAGINI • 0,50 LEI • ANUL XIII
MIERCURI 17 I 1968

Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii". Bucureşti. Redacţia: Str Brezoianu, 13. Telefon : 14 02 15

UNDE { ne cultivăm / ne distrăm / facem sport ?

TIMIŞOARA:

Căutînd răspunsurile la aceste întrebări, care s-ar putea îngemăna într-una singură : **unde ne petrecem timpul liber** — unde am putea să ni-l petrecem — am discutat cu mai mulţi studenţi şi activişti ai U.T.C. din centrul nostru universitar.

Lăsînd la o parte dorinţele extravagante, în afară de necesităţile reale, ca şi pe cele în afară de posibilităţile existente, notăm cîteva propuneri care ni se par realiste sau realizabile, propuneri care ne-au fost împărtăşite în cadrul unor discuţii cu :

ŞTEFAN BOCEREANU — directorul clubului Universităţii, directorul de scenă şi animatorul Studioului studenţesc de teatru, ne pofteşte în sala clubului. Aici se face prezentă intervenţia omului cu gust în aranjarea meselor, a draperiilor, a rafturilor cu ziare şi reviste aflate la îndemîna oricărui vizitator.

— „Dar totuşi este **o sală de curs** amenajată pentru club", obiectăm noi.

— „Da, aşa este. Atît s-a făcut pînă în prezent. Şi chiar acestei unice săli — fiindcă Studioul studenţesc de teatru n-are scenă proprie — doresc să-i dau o folosire intensivă.

Adică, pentru a realiza deziderátul nostru, — stagiune permanentă a studioului de teatru — şi pentru ca să nu mai depindem de orarul încărcat uneori al sălii de spectacole a Casei de cultură sau a Aulei Universităţii am comandat o sută de scaune şi o scenă demontabilă. Aceste scaune şi scena doresc să le instalez în club în ziua cînd studioul are spectacol, zi în care clubul se transformă — prin mutarea meselor de joc şi a fotoliilor într-o debara — într-o sală de spectacol pentru ca a doua zi să devină din nou sală de club.

— Am mai auzit despre intenţia de-a se amenaja un club al Universităţii la căminul „Vasile Roaită".

— Da, intenţia există de mult. Personal aş dori acolo, în sala mare a cantinei, un café-teatru studenţesc în care să se poată purta o discuţie, să se vizioneze un spectacol experimental într-un mediu adecvat — un mediu stimulator prin el însuşi. Aici sînt convins că în cîteva săptămîni s-ar crea o atmosferă propice.

— Ce s-a făcut în această direcţie ?

— Practic nimic. În primul rînd, în sala cea mare de la parter funcţionează cantina, iar alte 8-10 încăperi sînt ocupate de cadre didactice cu familiile lor. Aşa că...

★

Pentru că exteriorul unei construcţii perceput vizual trebuie să justifice funcţiunile vitale cărora le corespunde interiorul, ne-am gîndit şi răsgîndit care construcţie din Timişoara ar putea adăposti un café-bar studenţesc. N-am reuşit să identificăm vreuna şi, atunci, hai la Casa de cultură a studenţilor unde am auzit că se preconizează de multă vreme amenajarea unui bar.

Aici începem discuţia cu :

DAN CĂPAŢÎNĂ, metodist : — Da, ideea unui bar studenţesc ne preocupă de multă vreme şi poate am fi realizat-o, dar nu avem spaţiu.

— Totuşi lîngă intrare, în două camere care au aparţinut fostului club sportiv „Ştiinţa", este instalată o magazie de costume şi instrumente muzicale.

— Aveţi dreptate, dar această magazie ne este strict necesară. Iar faptul că se găseşte la parter, — aproape de scenă, ne ajută foarte mult şi în zilele de spectacol cînd avem de transportat instrumente sau de distribuit costume artiştilor amatori.

— Am aflat că totuşi aci, în Casa de cultură a studenţilor, există spaţii nefolosite.

— Există dar nu ne aparţin.

— Întîmplător am mai auzit că Liceul nr. 10, a cărui clădire face corp comun cu Casa de cultură a studenţilor, deţine ilegal în folosinţă exclusivă două săli mari de laborator, săli care de drept aparţin Casei de Cultură a studenţilor.

— Este adevărat. Aceste încăperi deşi figurează în inventarul clădirii ca laboratoare, adică spaţiu de învăţămînt, ele de fapt sînt utilizate ca magazii în care sînt depozitate sticlării, obiecte de inventar reformate, mobilier etc.

Conducerea Casei de cultură a studenţilor a sesizat această situaţie chiar tovarăşului director Chioreanu din Ministerul Învăţămîntului, care a promis ajutorul domniei-sale în vederea rezolvării situaţiei. Pînă astăzi nu s-a făcut nimic, iar „spaţiul de învăţămînt", denumit astfel de către direcţiunea Liceului nr. 10, ca să nu poată fi revendicat de Casa de cultură a studenţilor continuă să adăpostească sticlăria prăfuită.

— Cîte nu s-ar putea face în aceste două săli...

Pînă la deschiderea mult aşteptatului bar studenţesc, studenţii timişoreni îşi petrec timpul liber unde pot şi în mediul în care pot. Adică la „Bizantinul" (braseria Pallace), la „Costică şi Mitică" (Groapă) sau la cofetăria „Violeta" unde o cafea costă... 5 lei ! !

Sau... aiurea...

★

Dorind să aflăm ce posibilităţi nefolosite există în vederea amenajării unor **baze sportive,** ne-am adresat şefului comisiei sportive pe centrul universitar:

DOREL JITARU : — Pe malul Begăi, în zona care se întinde de la terenul sportiv „Electrica" pînă la pasarelă, am intenţionat să construim o bază sportivă care să cuprindă : o clădire cu sală de lectură, sală de jocuri — şah, table, remi etc. ; sală de tenis de masă (o sală mai mare care iarna să poată fi transformată în sală de dans sau de repetiţii ale formaţiilor artistice). În apropierea clădirii — o terasă cu o suprafaţă de cca 400 mp. şi un portic pentru gimnastică ; un mic debarcader şi trei terenuri de baschet, volei şi handbal.

— Tabloul acesta mirific îmi sugerează un fel de complex sportiv studenţesc asemănător „Teiului" bucureştean. Ce s-a făcut pînă în prezent ?

— Nimic, sau aproape nimic. Există aprobări în principiu. Am întocmit un deviz estimativ în valoare totală de aproape trei milioane lei. Suma este într-adevăr prea mare şi se pare că depăşeşte posibilităţile momentane.

— Alte iniţiative ? De astă dată mai puţin costisitoare.

— Pentru că studenţii care locuiesc la complex bat mingea pe spaţiile înierbate şi Serviciul de horticultură al Sfatului popular al oraşului ne-a trimis de cîteva ori reclamaţii, ne-am gîndit încă de acum doi ani să amenajăm un teren de fotbal.

— Unde ?

— Există un spaţiu de 150/75 m. între Abatorul oraşului şi Aleea sportivilor, în dreptul complexului studenţesc. Aci am fi dorit amenajarea acestui teren. Am încercat să realizăm nivelarea terenului prin muncă patriotică. Dar textura compactă a solului a făcut imposibilă realizarea manuală (cu sapa şi tîrnăcopul) a operaţiei. Aşa că am apelat la serviciile unui tractor care a nivelat prin arătură o jumătate din suprafaţă. Am cerut fabricii „Tehnolemn" Timişoara să ne execute din deşeuri două porţi pentru fotbal. Verbal ni s-au făcut promisiuni însă cu ele am rămas. Am insistat şi în toamna lui 1966 şi în primăvara lui 1967, dar s-au opus contabilii zicînd : „Nu sîntem societate de binefacere".

Ca să plătim porţile n-avem fonduri. Bugetul comisiei sportive prevede fonduri numai pentru organizarea de competiţii sportive şi pentru premii. De aceea lipsa de fonduri a constituit problema numărul unu care a îngreunat toate acţiunile noastre.

— Pînă la urmă s-a instalat un şantier pentru construirea sălii de sport a C.R.E.F.S.-oraş, proiectat iniţial în alt loc. Construcţia a stagnat însă, nu se ştie din care motive.

— Aşa că... nici sală de sport, nici teren de fotbal. Alte obiective realizate cu ajutorul studenţilor ?

— Prin munca patriotică a studenţilor de la Institutul politehnic s-au întreţinut bazele sportive. S-a demolat tribuna de pe stadionul „Politehnica" şi s-a amenajat un teren de fotbal cu zgură.

La Universitate s-au amenajat parţial prin muncă patriotică un teren de handbal şi unul de baschet, ambele cu bitum.

Subredacţia „Vieţii STUDENŢEŞTI"

TG. MUREŞ:

Am solicitat părerea a 20 de studenţi (de la cele trei institute de învăţămînt superior) din Tg. Mureş, a unor activişti U.T.C. şi a unui metodist, în legătură cu activitatea clubului. Nemaifiind vorba de o operaţie personală, iată concluziile :

Raportînd capacitatea clubului, cu toate sălile la numărul studenţilor 300/3 000, deci 1/10. Adică un singur student din 10 poate participa la una din activităţile clubului. Bugetul clubului este administrat de I.M.F., în ultimă instanţă clubul nu are buget. Acum doi ani clubul a fost scos de sub conducerea C.A.S. pe centru, reuşindu-se astfel un original hibrid, un club al studenţilor care, cel puţin din punct de vedere administrativ, nu este al studenţilor. În afară de 35 000 lei cheltuiţi anul trecut pentru procurarea unor instrumente muzicale, „clubul" studenţilor din Tg. Mureş n-a cheltuit decît sume infime. Dotarea clubului este comică. Anul trecut se făceau audiţii colective cu aparatele personale ale lucrătorilor clubului. Cu toate acestea, în luna decembrie s-au prezentat (în sala Studio a Institutului de teatru) aproape zece spectacole (folclor şi muzică uşoară). Funcţionează două echipe de teatru, un ansamblu folcloric, un grup de muzică uşoară, unul de dansuri moderne. Lipsa unei săli de spectacole face adesea inutil efortul artiştilor amatori studenţi.

Se pune cu stringenţă problema construirii unei case de cultură a studenţilor, care să fie în acelaşi timp a întregului tineret din oraş. Toţi tinerii, inclusiv studenţii din Tg. Mureş, sînt hotărîţi să participe la construirea ei. Artiştii amatori studenţi propun organizarea unor spectacole în Tg. Mureş şi în alte localităţi, fondurile realizate urmînd să fie folosite în vederea construirii casei de cultură.

Tot din lipsă de spaţiu institutele din Tg. Mureş nu pot organiza nici o activitate de masă. Cantina studenţilor, aflată şi ea în administraţia I.M.F., nu este pusă decît la dispoziţia studenţilor medicinişti, pentru balurile anilor şi facultăţilor. Studenţii de la celelalte institute n-au unde organiza asemenea baluri. Comitetul orăşenesc U.T.C. poate ajuta comitetele U.T.C. pe institute în găsirea unor săli încăpătoare (ce-i drept nu prea puţine în Tg. Mureş) care aparţin unor întreprinderi. Formele sub care se pot obţine aceste săli sînt simple, de la seri comune pînă la întîlniri de orice fel.

Dacă un café-bar ar fi de trebuinţă la Tg. Mureş ? Atîta vreme cît lipsesc nişte dotări elementare, crearea unui café-bar pare cel puţin ironică.

Dinu TUDOR

CONVORBIRI

DEPĂŞIREA

Întîlnirea cu Liviu Ciulei are un istoric am zice senzaţional. O scrisoare însoţită de întrebările de mai jos, şi de altele încă, îl găsea la Göttingen puţin după triumful berlinez cu „Moartea lui Danton". Împresurat de „frigurile generalelor", artistul răspundea prompt şi favorabil invitaţiei noastre la dialog, cerînd însă răgaz pînă la întoarcerea în ţară. Şi iată-ne, trei săptămîni mai tîrziu, în cabinetul directorului de la „Bulandra", la ora 5 a unei după-amieze — oră ale cărei antecedente, sandvişul odihnind pe masă într-un şervet şi consumat apoi în pripă, le lăsa să se ghicească foarte bine.

Liviu Ciulei nu este artistul, nici măcar actorul care să caute publicitatea, cu atît mai mult să o accepte uşor. Munca artistică, în concepţia sa, reprezintă „cantitativ" — cîntărind-o deci ca duritate şi volum — o trudă ca oricare alta, şi a-i da atenţii speciale este inutil. De aceea confesiunea sa are un aer jenat, aproape timid, solemnitatea ei recompunîndu-se din aceste trăsături ne-„artistice". În jilţul unde îşi caută parcă o frămîntată odihnă, Ciulei primeşte întrebările crispat dar fără pauze, gînditor dar fără ezitări. Răspunde între timp unor telefoane întîmplătoare, dînd lămuriri unor spectatori asupra programului spectacolelor, mai primeşte un indezirabil pe care nu-l ştie pune la punct, unui talentat regizor care vine să-i ceară părerea îi dă sfaturi colegiale.

De la vocaţie, cultură, multilateralitate, **ajungem la :**

O întrebare, în aparenţă „de magazin" : iubiţi mai mult teatrul decît cinematograful ? De ce ?

Da, prefer teatrul cinematografului pentru forţa lui directă, conţinută în caracterul de ceremonial, pentru acea magie greu de definit ce coboară din scenă în sală şi se întoarce din sală pe scenă. Din păcate cinematograful, cu foarte rare excepţii, este o artă care frizează vulgarul şi, iarăşi cu foarte rare excepţii, e mult mai aproape de romanul-foileton decît de literatura de calitate. Preferinţa comercianţilor de film pentru aşa-zisele genuri de succes : „superproducţiile", filmul de aventuri sau numai cu aventuri, apropie de multe ori cinematograful de calificativul pe care i l-a dat Dürrenmatt : de artă semipornografică. Sigur, există şi exemple contrarii, şi acestea sînt excepţiile. Dar întreaga existenţă a cinematografiei este justificată numai de prezenţa acestora. Sînt operele unor artişti care aleg modalitatea de exprimare a cinematografului ca mijloc de transmitere a concepţiei lor despre lume. Prin film ei comunică o atitudine filozofică, poetică şi etică, şi o fac cu credinţă.

Un alt motiv pentru care prefer teatrul este procesul de lucru. În teatru poţi urmări dezvoltarea fenomenului artistic, am putea spune că aici totul se petrece sub ochii tăi şi în colaborare cu întreg colectivul cu care lucrezi. Cînd montezi un spectacol, ai sentimentul că educi un copil : îl îndrumezi şi îi determini maturitatea şi independenţa. În film evoluţia procesului de creaţie este o muncă individuală, care are loc numai în imaginaţia regizorului şi, oricît ai vrea să comunici şi să-ţi apropii colaboratorii, această comunicare este iluzorie ; ei n-au cum să întrevadă prin aceeaşi prismă finalul. Paradoxal, singurătatea regizorului în film este cu atît mai mare cu cît colectivul cu care lucrează e mai numeros decît cel din teatru.

Şcoala românească de teatru a realizat în ultimii ani succese răsunătoare. Cărui fapt credeţi că se datoreşte acest fenomen ? Fazei relativ noi a teatrului nostru, nimerit în modernitate la o vîrstă precoce ? Căror alţi factori ?

Cred că teatrul românesc îşi bazează actualele succese pe preluarea şi dezvoltarea tradiţiei artei interpretative, obligativităţii pe care a avut-o într-o perioadă de a se reîntoarce la un studiu academic, faptului că a depăşit închistarea la care acest academism l-ar fi putut reţine (într-un aşa-zis realism plat) şi împrejurării că, prin orientarea primită şi prin organizarea unor ansambluri permanente şi puternice, şi-a putut dezvolta şcoala de actorie, scenografie şi regie proprie actuală, fenomen care se înscrie pe linia unei arte moderne, organic legată de realităţile timpului nostru.

E exagerată impresia că teatrul nostru, în ciuda perioadelor sale de glorie, îşi trăieşte vîrsta de aur ?

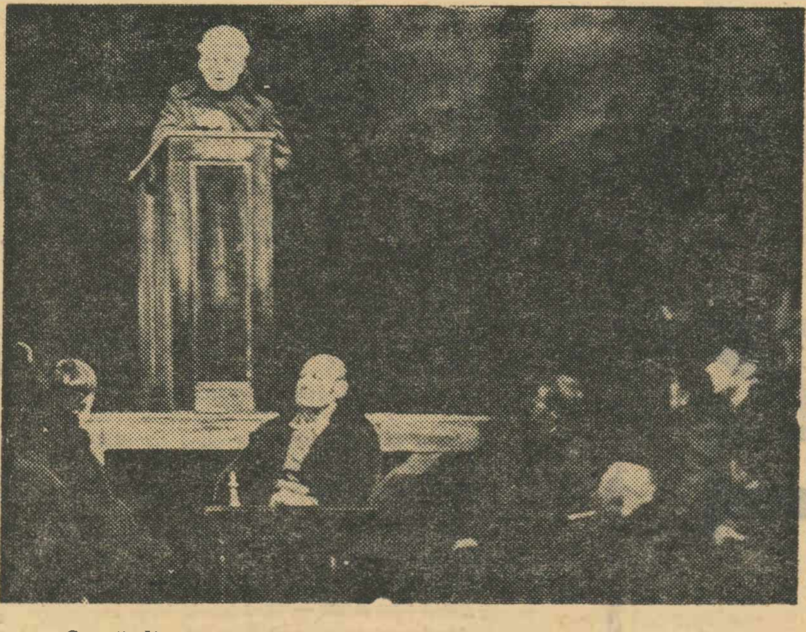
Cred că asistăm la un moment foarte interesant şi amplu, divers şi profund al artei teatrale româneşti, dar nu cred că acest moment poate să însemne vîrsta lui de aur. Cred că teatrul îşi va trăi vîrsta lui de aur atunci cînd va reflecta momentul maxim de maturitate şi echilibru al noii noastre epoci. Atunci se va exprima ca o artă clasică şi va însemna momentul artistic de culme al întregii noastre epoci.

Vedeţi, dar, că prevăd şi teatrului, şi artei în general — deci şi celei româneşti — un moment de cristalizare, de esenţializare ce se va exprima într-o formă clasică. Deci arta epocii noastre va cunoaşte şi ea clasicismul. Peste cît timp se va putea întîmpla acest lucru nu cred că se poate preciza, şi acest clasicism va dura atît cît vor dura condiţiile care-l vor crea.

În biografia dv. vă amintiţi să se fi produs o „ruptură" între gustul clasic şi modern ?

Cred că nu a existat în istorie un artist care să nu se fi vrut clasic decît din ipocrizie sau teribilism. Clasicul însemnînd esenţialitate în expresie, economie în mijloacele de expresie, intimitate absolută între conţinut şi formă. Toţi năzuim spre aceasta. Putem fi mai mult sau mai puţin clasici, mai mult sau mai puţin moderni — consider că a fi clasic nu e o problemă de stil, este o problemă de epocă. Şi un artist preclasic a năzuit să fie clasic, şi un artist baroc a vrut să rămînă clasic, dar epocile corespunzătoare nu i-au permis, unul fiind prematur, celălalt întîrziat.

A simula stilul clasic într-o epocă ce nu a ajuns la maturitatea de a fi reflectată clasic este tot atît de formal ca a aplica formule moderne neasimilate. A supradimensiona arta spre un stil clasic într-o epocă ce se cere reprezentată printr-o altfel de artă este reflexul unei poziţii dictatoriale şi istoria artei ne dă exemple suficiente de rătăcire în acest sens.

Scenă din spectacolul berlinez cu Moartea lui Danton *de Büchner, în regia lui Liviu Ciulei.*

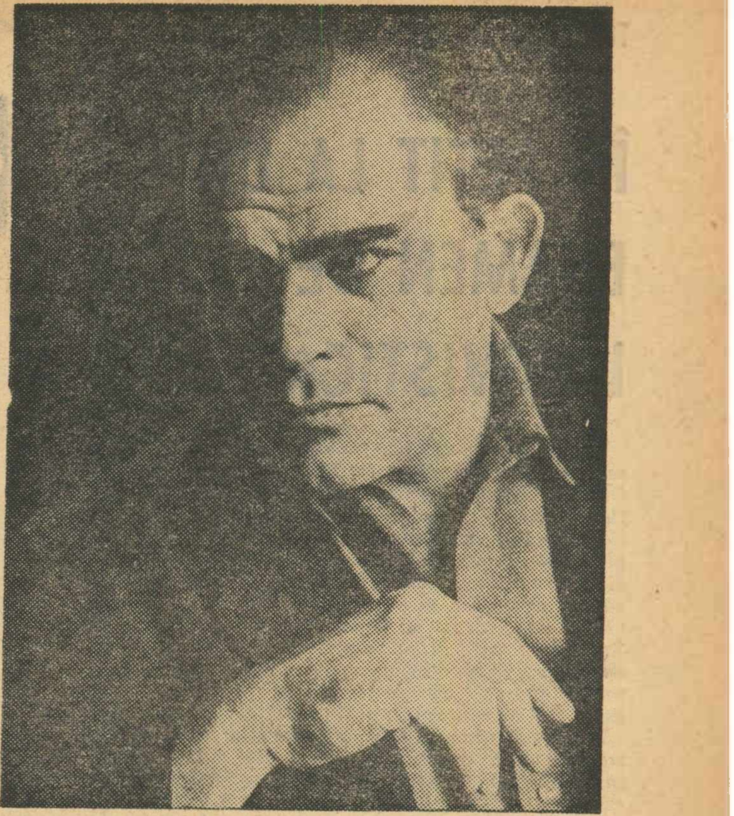
De ce nu mai faceţi film ? Ce doriţi să faceţi ?

După **Pădurea spînzuraţilor,** dificultăţi de producţie, morale şi fizice, m-au făcut să nu mai fiu atras pentru multă vreme de această activitate dacă ea nu-şi va schimba condiţiile. Doresc totuşi să realizez un film care să dea dreptul cinematografiei româneşti de a avea loc la cea mai bună masă. Pentru aceasta m-am gîndit să fac „Visul unei nopţi de vară", adică un film care să vorbească astăzi publicului internaţional despre nivelul artei interpretative româneşti. Am ales o temă internaţională accesibilă care să valorifice, tot internaţional, arta regizorală, actoricească şi scenografia românească.

Sigur că unul din idealurile mele ar fi să fac un film despre contemporani. Nu aş vrea să fac însă un film bun, dar limitat la interes naţional. Aceasta pentru că sînt convins că cinematograful trebuie să aibă circulaţie internaţională, atît din punct de vedere artistic cît şi economic.

Cum apreciaţi „noile valuri" europene (şi neeuropene) ?

Cele mai interesante experienţe mi se par realizate în „Umbre" şi „Connection", în încercarea de a reduce rolul de mijlocitor pe care îl are filmul între spectator şi adevăr. Aici, rupîndu-se legile dramaturgiei, poate ducînd mai departe ce a făcut Cehov în teatru, cred că s-au obţinut rezultate interesante pentru viitor. De asemenea, găsesc important sondajul în subconştient al lui Resnais, aparenta dezordine dramaturgică a lui Godard şi a ciné-vérité-ului, precizia severă a lui Bresson, investigaţia socială a cinematografiei engleze — Tony Richardson etc. —, prelungirea artei clasice şi artei populare japoneze în filmul modern... Dar în cel mai înalt grad, apreciez cupola imaginativă pe care a reuşit să o deseneze pe peliculă Fellini. (În filmele **8½** şi **Giulietta degli-spiriti),** după ce a epuizat modalitatea de secţionare a societăţii, la diferite nivele, în alte filme.

Despre teatrul modern. Teatru modern în general sau teatru după personalitatea directorului ?

Cred că pericolul mare al unui teatru „modern" este „modernismul", adică copierea fără asimilare, fără a înţelege ce anume a generat-o, a modei. Cocteau spunea undeva că a fi modern înseamnă „a fi puţin în urma modei". Aforismul poartă virtuozitatea spiritului viu al acestui mare artist, dar şi o parte de adevăr, ca orice aforism. Cred însă (deşi formularea e mult mai plată) că a fi modern înseamnă, aşa cum a spus un autor mai vechi dar mai mare, a pune timpului tău în faţă oglinda. Cred că arta, în capacitatea ei de a reflecta viaţa, are şi o funcţie puţin recunoscută pînă azi, de detector şi de lămuritor al realităţii — mă refer la realitatea istorică, la realitatea momentului.

De foarte multe ori arta — înainte de teorie — ne arată că societatea sau momentul ei este aşa şi nu altfel, deci funcţia gnoseologică a artei nu este numai analizatoare, ci şi de definire. Cînd un teatru reuşeşte să însemne în activitatea sa acest lucru, el este un teatru modern, şi nu ne mai rămîne decît să judecăm ca depăşiţi şi incapabili de înţelegere pe cei ce l-ar respinge.

În al doilea rînd, cred că un teatru trebuie să fie condus de o personalitate artistică, personalitate care să-l determine ca pe o orchestră — toate instrumentele să redea în armonie caracterul artistic direcţionat de această personalitate. Şi mai cred că această personalitate trebuie să se impună astfel, încît să se dezvolte la maximum personalităţile colaboratorilor acestei arte de sinteză care este teatrul.

Despre învăţămîntul nostru artistic. (I.A.T.C.)

Ştiu puţine, ştiu că este foarte criticat de multe ori, dar ştiu că ies elemente foarte bune din acest institut. Dacă I. L. Caragiale — atunci cînd a fost întrebat de ce nu ies talente din conservator — ar fi răspuns „pentru că nu intră", astăzi văd că „intră talente" şi că „ies" în majoritate bine pregătite. În orice caz, programul analitic, amploarea lui, cantitatea de cunoştinţe pe care o capătă un student astăzi în acestă facultate superioară — şi dacă ar fi vorba numai de atît — reprezintă de zece ori mai mult decît au avut ocazia cei din generaţia noastră să obţină în conservatorul de odinioară.

Aţi fost numit în presa vest-germană genial. E jenant, Liviu Ciulei, să vă amintesc asta — cer scuze pentru modestia dv. recunoscută — dar explicaţi-ne, ca şi cînd n-ar fi vorba de dv. (însă admiţînd că aţi atins prin această consacrare nişte senzaţii rezervate pentru puţini artişti), cam ce etape închide drumul spre (să-i zicem) succes ? (Răbdare, inspiraţie, transpiraţie etc.)

E adevărat că ecourile din presă, în urma spectacolului **Moartea lui Danton,** au fost în marea lor majoritate extrem de favorabile şi elogioase. Ele nu s-au limitat doar la presa germană. Mi-au parvenit cronici din Elveţia, Austria, Anglia şi Franţa, şi mărturisesc că sînt flatat, ca orice om cînd i se acordă asemenea adjective. Din fericire, acest sentiment nu ţine mult. A fi genial înseamnă a deschide artei noi perspective, înţelegînd timpul în care trăieşti mai devreme decît ceilalţi şi concretizînd acestă înţelegere într-o exprimare esenţială, într-o modalitate care să deschidă întregii arte noi perspective. Şi nu cred că am reuşit pînă acum o astfel de realizare. Aş fi mulţumit să ştiu că mă înscriu cu talent în rîndul celor care reprezintă media artiştilor noştri. Consider că tot ce fac, fiecare nouă lucrare nu reprezintă decît o etapă a activităţii mele. Nu cred că o asemenea consacrare, despre care vorbiţi, închide vreun drum spre un aşa-zis nou succes, dacă artistul este la fel de deschis şi de neliniştit în faţa fiecărei noi intenţii de realizare. De fapt consider cu adevărat important numai succesul faţă de tine însuţi : depăşirea.

★

E calea cea mai voluntară şi totodată fără putinţă de întoarcere din cîte se pot imagina. Dar, o dată aleasă, singura urare pe care o putem face artistului, riscînd să părem egoişti, este a neodihnei fără de răgaz.

Romulus RUSAN

UMOR ÎN EXAMENE

TRECI LA SUBIECTUL URMĂTOR!

ÎN PEŢIT LA UN EXAMEN DE LINGVISTICĂ

Transpiraţia de pe frunte sporeşte, se învolburează şi o ia la vale, spre Dunăre. Sînt conectat la fluviu. Sufletul meu jubilează. Inima mea face tic-tac, cînd în dreapta, cînd în stînga pieptului. Deodată, îmi scapă din cuibul ei şi trebuie să fac o fandare, ca s-o găsesc pe podea şi s-o pun la loc. Mă uit pe ce-a căzut, pe stemă, sau pe leu. Stupoare : ţuţ ! Uşa amfiteatrului se deschide Transpiraţia mea e rîu în toată firea („Şi să-ţi aduni apele toate / să ne mutăm în altă ţară“).

Îmi aud numele. Numele meu şi al transpiraţiei mele. Atît sînt de ud, încît Sahara trimite specialişti să mă cumpere. Mă vînd, mă vînd, pe un 5 la lingvistică generală (şi o cafea la „Albina“).

Intru. Parcă intru într-o sală de arme. Întind carnetul :

— Plouă afară ?

— Plouă, plouă, plouă.

— Sînteţi talentul acela ?

— Talentul = 1 la sută inspiraţie, 99 la sută transpiraţie.

Gura toacă vijelios. Mulţumesc pe această cale fondului principal de cuvinte că nu m-a lăsat în pană. Dar, vai ! Explozie pe dreapta. Trag organismul în marginea şoselei şi schimb cauciucul.

O fată izbucneşte în plîns.

— Ce e, ce e ?

— Mi-e milă de sărmanele cuvinte care au pierdut un „u“ final.

Mă uit atent la numele meu. Simt că pierd şi eu pe „u“ final. O ia bezmeticul de el prin amfiteatru, ca un pui de curcă. Mă aşez în bancă, fără „u“ final. Mi-e milă şi mie de toată lingvistica. Transmit discrete condoleanţe tuturor cuvintelor care au suferit modificări, în decursul timpului.

Citesc biletul de examen. O limbă străină ? Nu ! Mă uit în dreapta, mă uit în stînga. Transpir ca la baia de aburi.

Mă ridic să răspund. Casc gura şi zic : aaa !

— N-aveţi nimic. Sînteţi sănătos tun.

— Cum, n-am amigdalită ?

— Nu Puteţi să vă însuraţi. Puteţi să bateţi recordul la 200 m. plat.

Mai zic odată : aaa !

— Treci la subiectul doi !

— Eeee !

Adrian PAUNESCU

Diverse

Studentul : In ceea ce mă priveşte sînt dezolat că s-au interzis reexaminările.
Secretara : Nu face nimic, aminteşte-ţi că şi în rai fuseseră interzişi pomii. Şi totuşi...

★

— Pentru ce profesorul nostru cînd vine la examen se aşează în ultimul rînd de bănci în loc să stea la catedră ?

— Pentru că rîde bine cine rîde... la urmă.

★

Examen la limba franceză :
Profesorul : Vous parlez français ?
Studentul : Eu nu... dar dumneavoastră ?

★

Înainte de examen, la barul „Tosca“ :
Studentul : Ascultă tovarăşe, ce părere ai dumneata, să mă duc sau să nu mă duc ?
Chelnerul : Unde ?
Studentul : N-are a face. Să mă duc sau să nu mă duc ?
Chelnerul : Să vă duceţi ?
Studentul : Bine... Atunci nu mă duc.
Chelnerul : Dar eu v-am spus să vă duceţi De ce m-aţi mai întrebat ?
Studentul : Asta aş vrea s-o ştiu şi eu.

★

— Cînd mă gîndesc să merg la examenul de mîine, e ca şi cum m-ai sili să stau cu capul în apă cinci minute.

— Ei şi ? Eu am cunoscut pe unul care a stat cu capul în apă trei ore...

— Da ? Un adevărat recordmen !

— E drept că l-au scos mort, dar asta nu mai are nici o importanţă.

PROVERBE ŞI ZICĂTORI STUDENŢEŞTI

— Hai noroc şi ce-a zis Gică. de-a picat la... sau după.

— Vorbeşti de lup şi examenu-i la uşă.

— Cu o floare (sau prezenţă la ultimul curs) nu se face de... 5.

— De unde nu-i, nici profesorul nu cere Dă.

— De ce-o fi nota vecinului intotdeauna mai grasă ?

— Ce-a-nflorit — s-a scuturat.
Ce-a fost notă — te-a uscat !

— Unde nu-i cap, vai de notă.

— Ce ţi-e scris, în carnet ţi-e pus (dacă e cazul).

— Cînd n-ajunge la notă, studentul zice că-i acru... profesorul.

— Fereşte-mă, Doamne, de 4 că de 10 mă feresc eu !

— Nu dau cinciul din iarnă pe zecele din vară.

— Întrebarea mică răstoarnă nota mare (9).

— Spune-mi cu cine dai, ca să-ţi spun cît iei.

— Greu la deal cu note mici (şi fără bursă).

— Bate fierul cît e cald şi examinatorul neatent.

— „Îţi plac notele mari ?“ — „Da' ele mie !“

— Cine aleargă după doi iepuri. se lasă de vînat note

— Sesiunea e cel mai bun bucătar.

— Grupa trece, pietrele rămîn (Azi aici, mîne-n Focşani...)

— N-ai carte — o împrumuţi.

— Cînd pisica nu-i acasă, n-are rost să-nveţi la zoologie.

— Calul de dar nu se clasifică după dinţi.

— O. Pasăre pe limba lui piere : franceză, engleză...

— Notiţele de dar (sau de împrumut) nu se caută la ortografie.

— Cine se scoală dimineaţă, găseşte loc în sala de lectură.

— Ai intrat în horă, nu te joci. Înveţi.

— Unde (profesorul) e foc, iese fum, că pasa bună multă vreme nu ţine.

— Uite popa — nu e popa, că-i cu ghinion !

— Mănînci, calule, notiţe ?

— În ajun nu se îngraşă porcul. Doar gîştele se pot îndopa...

— În sesiune, capra sare masa (de prînz).

— Nu lăsa pe vară ce poţi face...

— Iarna — sanie şi vara — ce rămîne : gramatică istorică, literatură universală...

— Prietenul, la lucrarea scrisă se cunoaşte. Şi după ortografie.

— Nu-i examen fără uscături.

— Iarba rea nu piere. Pierde...

— Semeni cu Sfîntul — culegi furtună.

— Un înţelept aruncă o întrebare şi alţi zece se grăbesc s-o scoată... la capăt.

— Posibil răspuns la „Avicultură“ : cocoşul dacă ar face ouă ar fi găină.

— „Emoţionatul“ : şade pe măgar şi caută măgarul.

— „Nedumeritul“ : face pe mortul în păpuşă.

— Biletul nr. 13 : plin de noroc ca broasca de păr.

— Cînd te-ai fript, nu mai sufli. Ceri reexaminare.

— Chelului, la chimie : formula Gerovital H_3 (Lupul păru-şi schimbă .. Şi el, săracul !...)

— Prea mult de minte — strică Impresia (şi nu numai...)

— Cine pregăteşte biletul altuia, cade... după el. D-aia n-are ursul coadă !

— Pentru colegi : biletul potrivit la locul potrivit.

— Colegii de-afară mănîncă lămîie şi ţie ţi se strepezesc dinţii.

— Să-mpaci capra cu varza, profesorul „clasic“ cu cel „structuralist“...

— Lupul mănîncă şi oile numărate. Şi media de bursă.

— Picat la picat nu-şi scoate ochii : îi face să plîngă.

— Soarele încălzeşte şi pe cei buni şi pe cei răi. Există şi soare cu dinţi...

Lucian BALCAN

COR ŞI ORCHESTRĂ DE CAMERĂ

Formaţia corală de muzică de cameră „ANIMOSI" de la Conservatorul „George Enescu" din Iaşi a susţinut recent în cadrul Conservatorului primul concert de muzică veche din acest an, concert care s-a bucurat de o reală apreciere în rîndul spectatorilor.

Această tînără formaţie, cu remarcabile perspective de dezvoltare, a sunat în permanenţă omogen, cald, a realizat o atmosferă armonioasă în îmbinarea textului cu muzica; a instaurat de la început o atmosferă lirică, sobră. Fiecare membru din formaţie a cîntat cu dezinvoltură, a slujit cu patos arta veche, dăruindu-se cu generozitate pentru scoaterea în relief a frumuseţilor de esenţă superioară conţinută în stadiul latent în ţesătura muzicală.

Prin echilibrul sonor menţinut în permanenţă, prin supleţea frazelor şi intuiţia stilistică, prin vocile calde şi frumos timbrate, corul a creat imagini pline de culoare, cu potenţări convingătoare; a întrunit toate calităţile interpretative pentru a forma corpul fizic al artei muzicale; aceste calităţi au fost suficiente pentru a reuşi să ne capteze şi să ne facă să plutim în atmosfera imperială a muzicii vechi. Dirijorul Sabin Păuţă a imprimat spectacolului robusteţe, siguranţă, i-a infuzat în permanenţă un flux poetic continuu, dovedindu-se astfel foarte sigur în mînuirea vocilor, reliefînd cu ardentă trăire întreaga gamă emoţională.

Partea II-a a concertului a fost susţinută de orchestra de cameră a Conservatorului, aceasta oferindu-ne într-o execuţie îngrijită „Suita unei nopţi de vară" de H. Purcell, „Concertul pentru 4 viori" de A. Vivaldi, „Concertul pentru doi oboi" de T. Albinoni şi „Concerto grosso pentru orchestră de coarde" de Fr. Geminiani.

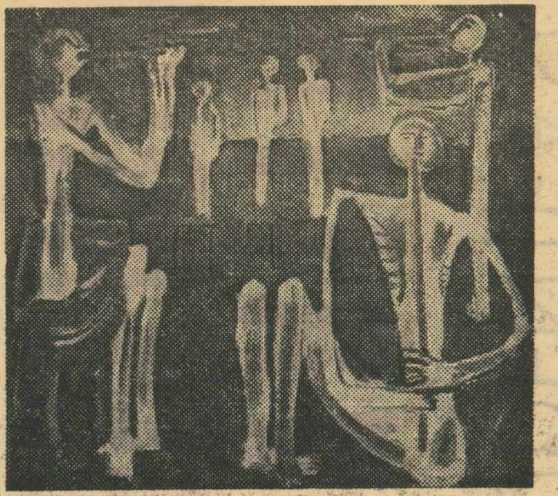
Soliştii concertului pentru doi oboi, Tudor Nicolae (anul III) şi Orăşanu Aurel (anul IV) s-au evidenţiat printr-o tehnică egală, printr-un sunet catifelat, calităţi subordonate riguros de interpreţi partiturii, într-un echilibru niciodată rupt între sensibilitatea lucidă a acestora şi puritatea muzicii preclasice.

Dirijorul Gîscă Nicolae a ştiut să mobilizeze orchestra reuşind să creeze un colorit timbral de bună calitate; s-a dovedit a fi familiarizat cu stilul lucrărilor alese.

Concertul, în întregul său, s-a înscris în agenda vieţii muzicale ieşene ca una din manifestările de prestigiu.

Gh. PUIU

MIHAI OLOS SAU FABULOSUL ÎN PICTURĂ

Mihai Olos explodează din obiceiuri şi gesturi de meşteri populari maramureşeni. El transfigurează simplitatea şi naivitatea genială a ţăranilor care pictau icoane pe sticlă sau pe lemn, ridică la înălţimea artei moderne stilul lor fabulos, metaforic, care conversează cu cosmogoniile şi cu parabolele biblice. Pictura lui Mihai Olos se distinge printr-o reflexie gravă, profundă asupra omului şi destinului său, asupra vieţii şi morţii; basmele lui în culori conţin o încărcătură filozofică densă, anecdotica lucrărilor e dramatică, plină de convulsii. Oamenii din compoziţiile lui Mihai Olos vin din plante, din arbori, din iarbă, din ciudate zone obscure ale subconştientului şi ale unor ciudate credinţe păgîne, se împletesc cu idei care frămîntă lumea contemporană, aducînd cu sine o experienţă de viaţă seculară şi înţelepciunea cosmică a acestui popor care a trăit dintotdeauna aici, la picioarele stelelor. Bărbaţii sînt duri, colţuroşi şi magnetici, femeile calme, dar cu ochi intenşi, reprezentînd parcă întreaga suferinţă şi bucurie omenească. Fluieraşii săi, aproape albi şi scheletici, devin transcedentali ca în Mioriţa, peisajele sale sînt fabuloase — decoruri în care se desfăşoară legendele unei vieţi pline de mistere tulburătoare.

Poet şi pictor, deopotrivă vehiculat în spaţiile abstracte ale ideilor şi prin meandrele vieţii cotidiene, trăindu-şi existenţa din plin, cu o încăpăţînare şi cu un temperament violent, capabil de mari semne de gingăşie şi afecţiune dar şi de gesturi brutale care supun materia şi o constrîng cu forţa să intre în anumite tipare, Mihai Olos este el însuşi un erou de baladă. De aceea toate picturile sale pe lemn sînt parcă secvenţe din baladele populare ale Oaşului şi Maramureşului, lucrate într-o tehnică inedită specială, care atinge cele mai neaşteptate efecte în arta modernă prin cei mai desăvîrşiţi reprezentanţi ai ei. Lucrul acesta, adică încorporarea organică a baladei şi a tehnicii plastice se întîmplă la Mihai Olos spontan, fără speculaţii şi eforturi, pentru că el se naşte în prelungirea folclorică a meşterilor care pictau odinioară în culori vegetale şi minerale preparate de ei înşişi, umanizîndu-le prin efortul, prin sudoarea, prin sîngele lor. În acest sens Mihai Olos aduce o expresie inedită în peisajul picturii noastre. El este de asemenea un colorist cum rar ne-a fost dat să întîlnim în ultima vreme prin expoziţii. Linia sa are cînd rafinamentul încrustaţiilor în lemn sau desenului caligrafiat pe ouă — învecinîndu-se cu gravura japoneză, cînd e violentă şi aparent neîngrijită, scursă, culoarea aşezîndu-se greoi şi păstos pe pînză, pentru a sublinia patetic dramatismul unei idei.

Salutăm în tînărul pictor venit din Oaş pe unul din cele mai originale şi mai viguroase talente ale picturii româneşti contemporane, care se înscrie pe linia marilor noştri poeţi şi colorişti şi care vine imediat după tragicul Ţuculescu.

A. ULMEANU

7 ARTE ZILE

...în şapte rînduri

● *Celebrarea artei poetice la Studio-ul de poezie este de natură să uimească. Chiar şi poeţi aşteptaţi cu interes şi respect de public sînt reprezentaţi prin bucăţi scrise pe cînd li se răspundea la Poşta redacţiei.*

● *Vizionînd „semirecitalul" studentei Denise Baronya din anul V al Conservatorului bucureştean, ne-am întrebat din nou de ce n-a fost inclusă în lotul pentru recentul Festival „Enescu".*

● *Însoţit de o inexplicabilă indiferenţă a criticilor, filmul lui Miloş Forman, „Dragostea unei blonde". a părăsit în tăcere ecranul cinematografului „Central". E mai plăcut să te războieşti cu mediocrităţile...*

● *La Bucureşti a avut loc o micro-gală a filmului studenţesc. Din cele patru filme prezentate a atras în special atenţia „CRISTOFOR COLUMB DESCOPERĂ MAMAIA" de Firu Dumitrescu.*

SENTIMENTUL COSMIC DE FIECARE ZI

Marele public şi-a însuşit în ultima vreme prejudecata de a taxa literatura de science-fiction drept un fel de buletin de prognoză a viitorului. Din acest punct de vedere „Povestirile ciudate" ale lui Victor Kernbach sînt o plăcută renunţare la spectaculosul fals, o reîntoarcere la romantismul originar al genului şi la verva spiritului anxios, decis să prospecteze absolutul. Absolutul, în înfăţişarea lui cotidiană, a eternelor frămîntări omeneşti în faţa enigmelor spaţiului şi timpului, enigme pentru descifrarea cărora primul demers al cunoaşterii îl constituie, paradoxal, fantezia.

Ajungînd la povestirea „Un salt pe candelabru" mi-am amintit, întîmplător, o secvenţă celebră din filmul lui Fellini „8 şi jumătate". Aflat într-o sală de vizionări, Mastroiani e deranjat de un individ agasant care-l plictiseşte cu întrebări. Imediat gîndul personajului se materializează vizual şi-l vedem pe cetăţeanul supărător spînzurat de o frînghie în mijlocul sălii. Kernbach strămută materializarea spontană a gîndului în planul cunoaşterii. Şi prin aceasta problema concretă de science-fiction încetează de a mai fi o problemă în sine, uşor de izolat de context; ea devine o problemă a omului, a unei persoane anume, care şi-o asumă. În acest sens omul nu mai e un cobai, un organism prin care se verifică o ipoteză sau o descoperire, cum se întîmplă la mulţi autori ai genului. Nu indiferent orice individ acceptă (şi e tentat s-o facă) experienţa călătoriei în spaţiu-timp preconizată de biochimistul din „Oglinzile paralele", ci tocmai pictorul, cel zbuciumat de misterul personalităţii, de mutaţii, încercat de visul căutării perpetue a identităţii, nemulţumit să se fixeze în efemerele şi sumarele ipostaze materiale ale omului, precise şi limitate în acelaşi timp. Pictorul rămîne personajul cel mai izbutit al cărţii, tocmai prin sinteza aspiraţiilor spirituale pe care o reprezintă; în el, mai mult decît în orice erou de aventuri spaţiale, există ca o substanţă veşnică sentimentul cosmic. Şi, printr-un gest de largă acoperire filozofică, creaţia a fost situată în vecinătatea absolutului.

O lucrare de science-fiction e un dialog între tradiţie, actualitate şi imaginaţie. E în însăşi structura omului dorinţa şi capacitatea de a înfrînge limite. Călătoria în timp şi spaţiu e, în acest sens, suportul nemărturisit al eforturilor acestei capacităţi, numită de dicţionare cunoaştere. Călătoria în timp şi spaţiu domină „Povestirile ciudate", întotdeauna născută din fundamentala „sete de salt" a condiţiei umane. Pentru unii o astfel de temă e izvor de senzaţional, eroii sînt formidabili, descoperirile extraordinare. Poate doar acest aer cotidian conferă povestirilor caracterul de „ciudate"... Dar cine ne-a învăţat că eroii de epopee sînt titani? În subtextul cărţii există un îndelung dialog antifilistin, o invitaţie la renunţarea la comoditate intelectuală. Vis Indigo, omul anului 9966, e adus la ordine ca un tînăr oarecare, „derbedeu în cronospaţiu". Dar asta, la sfîrşitul unei „aventuri" care, cîteva clipe a arătat durata relativă a unor valori. Privită de aici, istoria omenirii era paradoxală. Multe lucruri cu care ne-am obişnuit se dovedeau stranii, nefireşti. Eternul spirit de efervescenţă al cunoaşterii rămînea însă o permanenţă sigură. Ceea ce este în acelaşi timp o opţiune asupra viitorului. Şi asta tînărul critic Marian Popa n-o va înţelege niciodată.

Eugen PATRICHE

PE PRIM PLAN ÎN ARTA STUDENȚEASCĂ:

INOVAȚIA • ELEVAȚIA
EFERVESCENȚA TINEREASCĂ

GEROVITAL H3 PENTRU TEATRUL STUDENȚESC

CÎND ANDREI ȘERBAN VORBEȘTE ÎN... GOL.

• Formația de teatru a Centrului universitar București, care a repurtat cîteva succese senzaționale peste hotare, există numai ca o formulă de referire, ca un termen de comparație și în ultima vreme ca un prilej de exclamații apologetice. Pentru că practic ea nu există! Apelurile lansate în ultimele interviuri de freneticul ei animator și regizor — studentul Andrei Șerban — la permanentizarea acestei formații în alcătuirea ei inițială, nu au dezmorțit nici o ureche!

FORMAȚII DE TEATRU FANTOMĂ SAU AVITAMINOZA ENTUZIASMULUI

• Majoritatea formațiilor de teatru studențești au o existență sporadică, fantomatică, marcată doar de festivalurile și concursurile artistice **Care sînt cauzele sublimului anonimat în care se zbat aceste formații ?**

1. Incapacitatea și indiferența organizatorică a comisiilor culturale din institute.
2. Incompetența instructorilor chemați să conducă formațiile.
3. Absența unui criteriu de valoare în alcătuirea repertoriilor.
4. Activitatea sezonieră în funcție de treceri în revistă sau concursuri artistice studențești.
5. Avitaminoza entuziasmului celor ce fac parte din aceste formații.

GEROVITAL H 3 — PENTRU TEATRUL STUDENȚESC

• Pentru revitalizarea activității teatrale studențești în întreaga țară sînt necesare următoarele măsuri :

1. Crearea unui colectiv armonios închegat, bazat pe coeziunea de pasiune și de entuziasm dintre membrii săi și pe un viguros examen de selecție a talentelor...
2. Numirea unor instructori, din oamenii de teatru cu inițiativă și curaj tineresc, care să fie animatori de prestigiu ai formațiilor.
3. Constituirea, pe lîngă fiecare formație de teatru reprezentativă, a unui cerc de prieteni ai teatrului, alcătuit din poeți, prozatori, tineri dramaturgi, tineri traducători, pictori, politehniști, economiști, care să se ocupe de închegarea repertoriului, de propaganda spectacolelor și de realizarea lor tehnică.
4. Alcătuirea repertoriilor pe baza unui program de lucru bine întocmit și profilat, care să cuprindă :

— piese inedite din dramaturgia românească și universală,
— piese ale celor mai tineri dramaturgi,
— montaje inedite de texte dramatice pe anumite idei contemporane,
— traduceri operative de piese din repertoriul actual al teatrelor străine și a căror problematică se întîlnește cu cea a spectatorilor din sălile noastre studențești,
— recitaluri de poezie cu program.

ATENȚIE ! AICI VREM SĂ AJUNGEM

• De ce e necesară o activitate teatrală studențească abundentă și de înalt nivel calitativ ?

1. Pentru că formațiile artistice studențești au datoria de a descoperi și de a lansa piese și dramaturgi în primă vizionare, fiind degrevate de sarcini financiare ca teatrele profesioniste.
2. Pentru educarea unui tineret intelectual complex și multilateral dezvoltat, capabil să constituie un puternic nucleu de organizatori ai activității teatrale de amatori la viitorul loc de muncă.
3. Pentru a face o educație complexă spectatorului de teatru student, apt la această vîrstă să-și însușească cele mai inedite expresii și experimente teatrale.

Radu STEGAROIU
student I.A.T.C.

MAI MULTĂ GREUTATE MUZICII UȘOARE

Ultimele două decenii au făcut ca muzica ușoară să devină favorita publicului studențesc. Sinceritatea expresiei artistice, ritmul viu, tineresc, aproape sportiv aș putea spune, corespunde de minune temperamentului tinerilor care îndrăgesc din ce în ce mai mult această formă muzicală ce capătă nu o dată și o formă dansantă. Dar cu cît muzica ușoară cucerește pături mai largi de oameni, cu atît exigența artistică trebuie să crească pentru a nu perverti gustul pentru frumos al admiratorilor săi. Ea poate și trebuie să devină un mijloc de elevație artistică și nu numai un pretext pentru dans sau „deconectare", înțelese la modul superficial. Mediul studențesc oferă o atmosferă foarte propice pentru dezvoltarea acestui gen de muzică prin componenții săi avizați și receptivi. În acest interes general, formațiile studențești s-au înmulțit într-un ritm amețitor. Din păcate, majoritatea acestora rămîn la un punct valoric mediocru, cu mici excepții ca „Sideral", „Sincron", formația studențească din Timișoara sau „Electron" din Brașov.

Dar chiar în rîndul acestora există pericolul plafonării prin automulțumire. Ajunși la un anumit nivel, datorită succeselor, intervine atît de periculoasa „beție", care adoarme dorința de perpetuă perfecționare. Prin aceasta ei încetează efectiv de a mai fi studenți, știut fiind că studenția este poate cea mai neliniștită etapă de căutări, de înnoiri. Din păcate și publicul are aici partea sa de vină, urmărind numai învelișul și neglijînd de multe ori latura artistică.

Mulți dintre soliști sînt studenți sau au terminat de curînd facultatea. Dan Spătaru, Anca Agemolu, Pompilia Stoian, Cristian Popescu, Octavian Cadia, ca și „echipa" celor de la Conservator, adică Ileana Popovici, Mihaela Mihai, Denise Constantinescu și semnatara acestor rînduri sînt numai cîteva exemple. Toți aceștia simt însă lipsa unui curs organizat de studiere a muzicii ușoare. N-ar fi oare util ca în marile centre universitare, în cadrul conservatoarelor să se înființeze și un astfel de curs cu titlu „facultativ" ? In felul acesta muzica ușoară ar putea fi studiată de pe poziții fundamentat artistice.

O pregătire muzicală serioasă asigură incontestabil o calitate interpretativă net superioară. Colegele și colegii mei de la Conservator, deși nu urmează un astfel de curs, datorită pregătirii lor muzicale impun cred un nou curent, ca și formația orchestrală de fete, aflată în fața debutului, prima de acest gen la noi în țară, alcătuită tot din studente de la Conservator.

O altă problemă ar fi cea a repertoriului. Sărăcia acestuia, cauzată în primul rînd de dezinteresul unor interpreți și al unor formații de a și-l îmbogăți, mai are o altă cauză : lipsa partiturilor, care a devenit o chestiune cronică. Uniunea Compozitorilor nu editează nici măcar pe niște simple foi volante marile șlagăre de circulație mondială. Din această cauză textele apar nu o dată spuse greșit, ca și muzica pe care n-o poți învăța decît pe apucate, de la radio. Am citit în revista „Viața studențească" că în Iugoslavia s-a organizat o „chitariadă studențească", în Italia se desfășoară un concurs pe „echipe" ai căror căpitani sînt Rita Pavone, Bobby Solo, Domenico Modugno ș.a. Oare U.T.C.-ul în colaborare cu U.A.S.R.-ul n-ar putea organiza o confruntare pe plan național a muzicii ușoare studențești ? Cu atît mai mult cu cît festivalurile „profesioniștilor" sînt de fapt susținute în majoritate de studenți.

Puica IGIROȘANU
CRISTIAN MIHAILESCU

PUNCTE DE V
PE 16 MM.

Am activat din 195
cineclubului Casei de
Cluj, conducînd cerc
un mare număr de st
aparținînd unor fac
un bagaj de cunoștin
filmelor" extrem de
orice om de pe stra
de entuziasm, de
— la nivelul amato
tehnic zăvorîte ale cel
respectivă se ținea o
între cinecluburile d
rești, Iași, concretizat
rientă utile, cu discu
țiilor proprii. Nu șt
legătură mai există,
cinecluburilor române
destul de slab simțite
o scădere a acestei
bun caz, că se bate pa
Și e regretabil, pen
melor de amatori inv
doar despre „o activi
mai diverse domenii,
în producție, la nivel
producției, actualii st
vent cu filmul de 16
filmul tehnico-științif
de studiu în cerceta
numai cu pelicula f
realizării efective a u
Să nu uităm că cin
realizează jurnale st
artistice, vor putea
cadre înarmate cu
mentare, pe care ac
nu-l asigură.
Îmi permit cîteva p
1) Achiziționarea (
mîntului) a unui fond
fică (16 mm.) **pentru**
cluburilor (aparat d
moviolă, magnetofon
Menționez că în cen
sedă laboratoare de
Învățămîntului s-ar
veloparea peliculelo
de asemenea laborat
efectua — cu putin
corespunzătoare — în
2) Înființarea cîte
fiecare cen univ
două cercuri obligat
dioul") și cercul de
mateca").
3) Stimularea activ
cluderea lor în siste
de festivalurile stu
amator, de brigăzi, d
CLUBIȘTII SÎNT
TORI. Participarea
în concurs **a celui m**
de un an) de către fi
de premii și a titlu
4) Angajarea pe o
nui număr de instru
peliculelor de mm
CLUB) **care con**
cinecluburilor noi, p
nivel cu cinecluburile
5) Organizarea un
cient cu cinecluburi
acolo unde acestea a
cia, Ungaria, U.R.S.S.

STUDENȚII ȘI VIAȚA ARTIST

Sînt voci la Tg. Mureș care spun că studenții au tot ce le trebuie : cantină, cămine, laboratoare, clinici, săli de curs. „N-au decît să învețe și cu asta basta". Altele au o intensitate critică : „Tineretul de azi nu știe decît să se distreze". Am hotărît de la început să nu luăm în seamă aceste voci extremiste. Și bine am făcut. Realitatea este cu totul alta. Studențimea tîrgmureșană este sîrguincioasă, animată de sentimente nobile. Cele trei institute (I.M.F., Institutul pedagogic de 3 ani și Institutul de teatru) pregătesc medici, profesori și actori buni. Nu este deci adevărat că studenții nu știu decît să se distreze. Ba, dimpotrivă, părerea noastră este că nu se distrează prea mult : poate că nu știu s-o facă, poate că n-au unde.

Ce li se oferă lor în afară de „tot ce le trebuie" ? Un teatru cu două secții, un teatru de păpuși, 4—5 cinematografe (rezonabile !), un ansamblu de cîntece și jocuri și o orchestră simfonică. (De clubul studențesc ne vom ocupa în altă parte). Cu alte cuvinte abia acum putem spune că au aproape tot ce le trebuie. Am zis aproape pentru motivul că lipsește tocmai ceea ce este foarte important : relația strînsă dintre studenți și instituțiile artistice, colaborarea. Încercînd să facem cîteva observații despre cauzele care au făcut foarte anemică relația normală dintre instituțiile artistice și studenți vom căuta, solicitînd părerea părților „în cauză", soluții.

AUREL GALEA, secretarul comitetului U.T.C. al Institutului pedagogic de 3 ani : *Într-adevăr, colaborarea noastră cu instituțiile artistice a fost slabă. Mi se pare firesc să constat mai întîi că prima vină o avem noi, pentru că pur și simplu studenții noștri nu se duc decît foarte rar la teatru, la concerte. Există, fără să exagerăm totuși, un soi de blazare, pe care nu mi-o pot explica decît în ultimă instanță : fie că studenții sînt obosiți, ceea ce nu poate fi totuși o explicație, fie că n-au obișnuința participării intense la viața artistică a orașului. Vin din medii în care spectacolul de teatru și concertul simfonic sînt evenimente rare și întîmplătoare. Așadar, vina este a noastră, a organizației de tineret. N-am căutat și n-am găsit căile cele mai directe spre teatru și muzică. Iar cînd le-am găsit reprezentanții noștri s-au izbit de neînțelegerea instituțiilor ar-*

tistice respec
exemplu, stu
superficial, în
categorie cu e
studenții au r
tacole „numa
s-au trezit
cursul primar
muzică n-au
limbă comun
gătură cu da
țul concertulu
trecută neînțe
zolvate.
Am încerca
gem în grup
șit, pentru c
nu vinde pen
bilete cu red
mult efortul c
ca, dar aștep
satisfacerea
noastre.
REPORTER
găsim doar c
A. GALEA
de loc. Am ș
.. internă. Și
tă un climat,
așa, de emul
care merg la
reușesc să at
a studenților

DERE

i pînă în 1964 în cadrul
ultură a studenţilor din
de creaţie şi urmărind
enţi „la lucru". Studenţi
de profile diferite, cu
iniţiale „despre facerea
dus (cam cît ştie astăzi
!), dar animaţi cu toţii
a sinceră de a deschide
r — porţile destul de
de a 7-a arte. În perioada
gătură destul de strînsă
Cluj, Timişoara, Bucu-
prin schimburi de expe-
aprinse asupra produc-
dacă astăzi o asemenea
faptul că în concertul
le studenţeşti s-au făcut
ultimul timp — denotă
ivităţi. Sau, în cel mai
pe loc.

că astăzi realizarea fil-
la reflecţii : nu e vorba
culturală", căci în cele
pă terminarea facultăţii,
le astăzi al modernizării
nţii se vor întîlni frec-
m (filmul pentru şcoli,
de documentare, filmul
ştiinţifică etc.). Şi nu
ă, ci şi cu necesitatea
asemenea filme.
i amatori de astăzi, care
ţeşti sau scurt-metraje
iine, în producţie, —
de cunoştinţe supli-
proces de învăţămînt

neri :
ătre Ministerul Învăţă-
aparatură cinematogra-
strarea minimă a cine-
at vederi, de proiecţie,
oc anual de peliculă).
universitare care po-
ficare ale Ministerului
a rezolva automat de-
cazul centrelor lipsite
, developarea se poate
guinţă şi o îndrumare
rul cineclubului.
cineclub studenţesc în
ar (16 centre), cu cîte
cercul de creaţie („stu
eni ai filmului („cine-

cinecluburilor prin in-
competitiv oferit anual
şti, alături de teatru
estre etc. CĂCI CINE-
TIV ARTIŞTI AMA-
facă prin prezentarea
n film produs (în timp
cineclub, cu acordarea
nclub laureat.
oadă determinată a u-
(calificaţi în realizarea
CONDIŢII DE CINE-
utilaj şi instruirea
aducerea lor la acelaşi
experimentate.
imb de experienţă efi-
denţeşti din alte ţări,
ltate bune (Cehoslova-

Timotei URSU
t, anul IV, Regie-film

Prin caracterul activităţii lor, formaţiile artistice studenţeşti de folclor aparţin în general categoriei de amatori. Aceşti amatori sînt în acelaşi timp inşi cu o cultură de liceu, cunoscători ai literaturii şi muzicii, mulţi tineri care studiază în facultate folclor literar şi muzical, intelectuali în formare, dar în măsură să cunoască adevăratele valori ale creaţiei populare. Faptul însuşi că numeroşi studenţi activează în formaţiile artistice folclorice ale institutelor şi caselor de cultură studenţeşti dovedeşte ataşamentul lor faţă de arta populară şi faţă de masa de oameni din care de altfel provin.

La întrebările : ce dau aceste formaţii şi cum restituie ele maselor largi ceea ce acestea au creat odată, răspunsurile conţin multe elemente pozitive, dar pot releva şi grave carenţe. Căci ne putem întreba dacă este echitabil pentru formaţiile de studenţi — înzestraţi artistic şi cu o cultură de bază în materie de folclor — să includă în repertoriul ce-l difuzează exact aceleaşi cîntece şi melodii pe care le lansează, prin radio şi televiziune, cutare solist amator ori profesionist sau cutare formaţie ? Nu înseamnă oare aceasta o repetare a aceloraşi piese, o uniformizare şi o banalizare — nicidecum dorită — a repertoriului în general difuzat ? Moda, marele pericol ce ameninţă cu sărăcirea în conţinut a bogatului nostru folclor, înseamnă pentru un student şi pentru o formaţie studenţească comoditate, sau, s-o numim astfel, şi incapacitate de a aduce noul, ineditul, înseamnă, la urma-urmei, imposibilitatea de a fi tu însuţi, de a avea o personalitate.

Nu putem pretinde, fireşte, studentului care face parte din aceste formaţii să se transforme în culegător de folclor ; timpul său de studiu — şi aşa prea încărcat — nu-i permite acest lucru. Dar există numeroase publicaţii de folclor, unele ale Institutului de etnografie şi folclor (cele mai de recomandat), altele ale caselor regionale ale creaţiei populare, publicaţii care se aşteaptă de mult valorificate,

FORMAŢIILOR FOLCLORICE — PERSONALITATE DISTINCTĂ !

dar care — pentru cei dedicaţi muncii de culturalizare, rămîn ca un material mort. Consultarea antologiilor publicate de Institutul de etnografie şi folclor ar permite formaţiilor artistice studenţeşti o împrospătare a repertoriului lor cu piesele cele mai autentice ale diferitelor zone folclorice, cu genuri mai variate şi totodată contactul cu cea mai competentă sursă de cultură folcloristică. Faptul se impune cu atît mai mult cu cît în practica formaţiilor noastre persistă unele lipsuri — scuzabile pentru alţi amatori — dar inadmisibile pentru un tineret care prin definiţie se cheamă că este studios, lipsuri vădite mai cu seamă în denumirea unor genuri, în declararea apartenenţei unui cîntec la un stil regional sau altul, în cîntarea şi armonizarea „după ureche" a melodiilor ş.a.m.d.

Este drept că în perpetuarea acestor lipsuri o parte de răspundere revine şi instituţiilor care răspund în primul rînd de difuzarea în mase a folclorului (radio, televiziune ş.a.) şi care întîrzie de a trece la un studiu aprofundat al folclorului în ceea ce are el mai autentic şi mai valoros. Ceea ce ar imprima formaţiilor studenţeşti o altă notă a personalităţii lor ar fi, credem, tocmai faptul de a se transforma în promotorii unui curent al mişcării artistice de masă prin care valorile autentice ale tezaurului folcloric să fie ridicate la nivelul unei largi audienţe sociale, la acela al unei afirmări permanente.

În felul acesta se poate realiza o personalitate a formaţiilor artistice studenţeşti şi dezvoltarea lor pînă la înălţimea unor valori de adevărat clasicism. Pentru că — după cum spunea I. Heliade Rădulescu — nu poţi crea valori autentice fără să te inspiri din cultura naţională şi nu poţi fi clasic dacă pierzi legătura cu tărîmul fertil al realităţilor autohtone.

Lector univ. Traian MÎRZA
Conservatorul de muzică „Gh. Dima"

„HARFA CU... FOTOREPORTER"
de Grigore Locusteanu, student I.M.F. Bucureşti

CĂ A ORAŞULUI

La teatru, de
încă trataţi
du-ne în aceeaşi
Nu de multe ori
teatru la spec-
ru studenţi" şi
de elevi din
nţii noştri de la
multă vreme o
larmonica în le-
nţinutul şi pre-
ativ. Săptămîna
e erau deja re-

eva ori să mer-
, dar n-am reu-
e cinematograf
denţi decît 4—7
Apreciem foarte
chide cinemate-
continuare, şi
te dorinţe ale

pare simplu să
erioare ?
se pare simplu
de la o cauză
i alta : nu exis-
em, ca să-i zic
cîţiva studenţi
i la concert nu
ă şi masa mare
i, organele de

conducere, nu prea avem argumente convingătoare.

REPORTER : *Adică nu prea mergeţi nici dumneavoastră ? (Întrebarea aceasta n-am pus-o, dar răspunsul l-am descoperit foarte uşor. Un tînăr asistent, membru într-un organ de conducere, ne-a mărturisit că preferă să meargă la film, care e mai ieftin, iar la concertele simfonice nu se duce din principiu, fiindcă nu înţelege nimic din „muzica asta").*

MELINDA BAKO, anul II, Română-maghiară : *Noi, în general, ne ducem şi la teatru şi la concert, dar sîntem dezamăgiţi adesea. Spectacolele de teatru sînt de cele mai multe ori slabe, repertoriul teatrului nu ţine cont de nevoile noastre, nu se montează piesele de rezistenţă ale dramaturgiei universale şi naţionale. Cei mai mulţi dintre noi sîntem veniţi de la ţară, avem nevoie ca la concertul educativ să se cînte muzică bine aleasă, mai simplă, pentru a învăţa să ascultăm şi să înţelegem. Şi-apoi, de ce se numeşte educativ concertul de duminică dimineaţa, care de fapt este ultima repetiţie dinaintea concertului de luni ? Eu aş propune filarmonicii ca în cadrul concertelor educative să se cînte muzică de iniţiere, cineva să ne explice secretele muzicii.*

Fireşte, nu cerem exemplificări la nivelul copiilor de grădiniţă. Cred că muzica romanticilor este cea de la care se poate porni. Poate şi muzica simfonică influenţată de folclor.

SAS CORNEL, anul VI, Medicină generală : *Noi, cei din anul VI, ştim foarte bine cît de goală este viaţa de student fără un spectacol de teatru, fără un film, fără un concert. Am trecut peste toate greutăţile (şi de înţelegere şi de organizare) şi ne-am dus. Cei din anii mici înţeleg abia mai tîrziu că fără artă nu se poate. Singura lor grijă este să nu pice la examene. Nemulţumiri am avut şi noi : fie că spectacolul de teatru nu era prea grozav, fie că ansamblul de cîntece şi jocuri prezintă de ani şi ani cam aceleaşi jocuri şi cîntece, înnoite la modul caragialesc, fie că la un concert simfonic bun sala era pe jumătate goală şi lipseau tocmai studenţii. Tg. Mureş este un centru universitar mic, colaborarea dintre studenţime şi instituţiile de artă poate fi mai bună decît în centrele universitare mari. Cel puţin în privinţa participării.*

ŢIŢIRIGĂ VASILE, anul VI, Medicină generală : *Nouă ne place foarte mult muzica uşoară. Ne ducem la toate concertele organizate de O.S.T.A. în Tg. Mureş. Cînd şi cînd Teatrul de Stat ne oferă cîte un spectacol de varietăţi care nu este cu nimic mai rău decît altele pe care le vedem la televiziune, de exemplu. Deci posibilităţi există. De ce nu se creează oare o secţie de estradă a teatrului ?*

REPORTER : *La noul program „Rîde cine poate..." biletele au fost vîndute pentru trei spectacole înainte.*

V. ŢIŢIRIGĂ : *La toate a fost aşa. N-ar fi oare asta o cale sigură de colaborare dintre studenţi şi teatru ? Avem şi noi orchestră, una dintre cele mai bune din oraş, solişti, la club funcţionează un grup de dansuri moderne. Am putea colabora şi în felul acesta.*

CONSTANTIN PODARU, director adjunct al Filarmonicii de stat : *Studenţii au dreptate în ceea ce priveşte concertele educative, dar noi nu sîntem vinovaţi că ei nu participă. Am ieftinit abonamentele pînă la 3 lei. Duminică dimineaţa le oferim întregul program de luni seara. Nu este de loc imposibil ca după concert dirijorul, solistul, secretarul muzical, eventual un profesor de la institut să stea de vorbă cu studenţii. Concerte de iniţiere nu putem organiza decît în condiţiile în care se asigură un număr corespunzător de participanţi. Noi sîntem instituţie artistică, nu şcoală. La concertul de acum două duminici au fost doar 92 de melomani (cu bilet !). Nici un tînăr, deci nici un student. Avem pînă acum vreo 90 de abonamente. Măcar de-ar veni toţi studenţii Facultăţii de muzică...*

ZSOLT GALFALVI, directorul Teatrului de Stat : *Deşi nu sînt director decît de o lună mi-e foarte simplu să constat că relaţiile noastre cu studenţii sînt foarte slabe. Îmi dau seama că în actuala stagiune nu mai putem face multe lucruri, propunîndu-ne noi înşine oarecari schimbări. Doar cîteva spectacole de poezie (T. Arghezi, L. Blaga). După vacanţa din iarnă ne-am propus cîteva întîlniri cu studenţii : sondări şi discuţii în legătură cu alcătuirea repertoriului. Vom ţine cont de toate sugestiile studenţilor pentru stagiunea viitoare. Vrem să tipărim un abonament „U", sperînd la o seară pentru studenţi, cu fiecare nou spectacol. Noi am vrea două.*

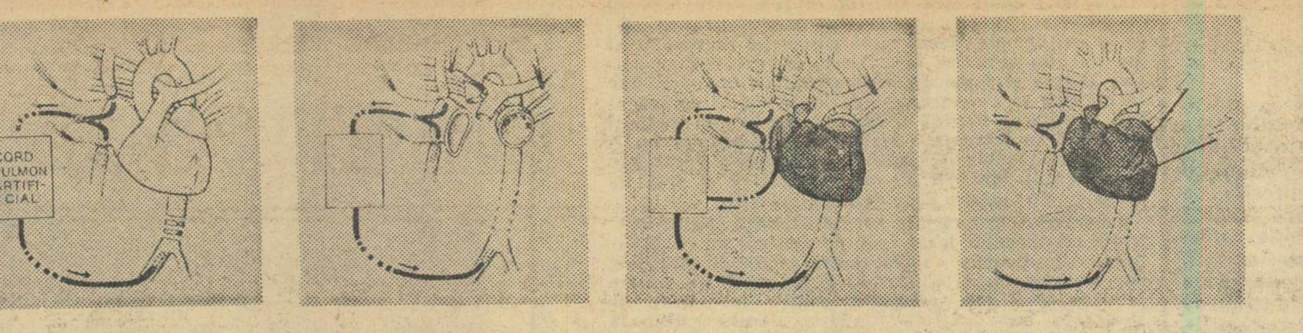
REPORTER : *Care credeţi că este cauza principală a neparticipării studenţilor la spectacolele de teatru ?*

Z. GALFALVI : *Din punctul meu de vedere o singură cauză : exemplul profesorilor. Nu vin profesorii, nu vin nici studenţii. De la catedrele de română şi maghiară nu-i văd la teatru decît pe cronicarii dramatici (care e... unul !). Asta la Institutul pedagogic. Văd adesea profesori de la I.M.F. — văd şi studenţi. Aşa stau lucrurile.*

REPORTER : *Studenţii solicită o secţie de estradă...*

Z. GALFALVI : *Nu ştiu dacă va fi o secţie, dar asemenea spectacole vor fi mai multe. Asta în mod sigur.*

Anchetă realizată de Constantin DUICA

Cele patru faze ale operației.

INIMA — PIESĂ DE SCHIMB NATURALĂ SAU ARTIFICIALĂ ?

Dacă în urmă cu cîtiva ani sau numai cu cîteva luni ne-ar fi vorbit cineva despre înlocuirea unei inimi bolnave cu alta viguroasă și sănătoasă, mulți dintre noi am fi zîmbit îngăduitor.

Luna trecută însă, precum se știe, profesorul Chris Barnard, un chirurg temerar în vîrstă de 44 de ani, ajutat de o echipă formată din peste 30 de persoane, a uimit lumea cu o operație senzațională : pacientul Louis Washkansky, în vîrstă de 56 ani, vechi diabetic, cu infarct miocardic și cu o stare foarte gravă a inimii, a trăit timp de 18 zile cu inima unei fete de 24 de ani — care suferise un accident rutier mortal. Autopsia a arătat că inima funcționa normal și decesul pacientului s-a datorat unei duble pneumonii, contractate ceva mai tîrziu.

„Voi încerca din nou" — a declarat prof. Barnard. Și s-a ținut de cuvînt. Recent medicul stomatolog Philip Blaiberg în vîrstă de 58 ani „a primit și el o inimă de schimb de la un alt tînăr — Clive Haupt, în vîrstă de 24 ani, care a suferit o comoție cerebrală".

Amănunte legate de evoluția celor doi operați desigur că vă sînt cunoscute din presa cotidiană.

Din punct de vedere tehnic în ambele cazuri s-a folosit schema de mai jos : după ce ambii pacienți sînt așezați în camere alăturate și pregătirile tuturor aparatelor sînt terminate, se trece la prima din cele 4 faze ale operației — punerea în funcțiune a aparatului cord-pulmon artificial. Urmează secționarea inimii în proporție de 80 la sută cu lăsarea pe loc a unei părți a peretelui auricolelor unde se varsă venele pulmonare, vena cavă superioară și vena cavă inferioară.

Urmează faza a treia a operației, de fapt grefarea propriu-zisă, și în asemenea condiții tehnice transplantarea noii inimi nu necesită decît trei anastomoze : cu aorta, cu artera pulmonară și cu porțiunea de inimă păstrată. În cazul primei operații a fost necesară și o a patra fază — punerea în funcțiune a inimii prin șoc electric. În cazul lui Blaiberg inima transplantată a început să bată imediat nemaifiind nevoie de nici un impuls electric exterior.

Întrebat asupra proiectelor viitoare în acest domeniu, profesorul Barnard nu și-a dezvăluit încă intențiile.

Marele succes al echipei de la spitalul Groote-Schuur din Capetown a suscitat un interes enorm atît în rîndurile publicului larg cît și în lumea medicală. S-au ridicat și unele îndoieli pînă la demonstrarea nerespingerii organului transplantat de către organismul primitor, altele privind tehnica chirurgicală propriu-zisă și, în sfîrșit, unele obiecții de natură deontologică — legată de criteriile clasice de stabilire a morții donatorului. Cînd tocmai pregăteam acest material o nouă știre ne-a parvenit din Stanford (California): la centrul medical al Universității din orașul menționat o echipă complexă, avînd în frunte pe șeful secției chirurgicale, dr. Norman Shumway, a reușit o nouă transplantare de inimă umană folosind, ca să spunem așa, „materialul clientului" : s-a luat cordul unei femei în vîrstă de 43 de ani (decedată în urma unei comoții cerebrale) și pus să bată în pieptul unui muncitor oțelar în vîrstă de 54 de ani, suferind de o boală cronică și gravă de inimă.

Ne-am adresat recent unor reputați specialiști români spre a afla părerile și opiniile domniilor lor în aceste probleme.

Acad. prof. C. C. Iliescu, directorul Centrului de asistență a cardiacilor (ASCAR), ne-a spus : „Operațiile de transplantare făcute de echipa de la Groote-Schuur vor rămîne în istoria medicinei. Din punct de vedere tehnic ele sînt nu numai spectaculoase, ci și uimitoare. Sigur că chirurgii de la Capetown au avut la dispoziție toate avantajele tehnicii moderne, dar — consider eu — pregătirea și priceperea medicului ca om, curajul său. rapiditatea cu care ia o hotărîre în fiecare caz în parte sînt hotărîtoare.

Speranțele milioanelor de bolnavi de inimă care există astăzi în lumea întreagă sînt din ce în ce mai mari și orice succes în cardiologie trebuie considerat ca dătător de speranțe. Acesta a fost doar începutul și ca orice început este greu. Au rămas multe întrebări la care nu avem încă un răspuns : va tolera organismul primitor un organ străin ? Cum vor reacționa limfocitele — acești gardieni de apărare a organismului ? Cum se va adapta noua inimă la cerințele tot mai diverse ale activității de zi cu zi ale omului ?

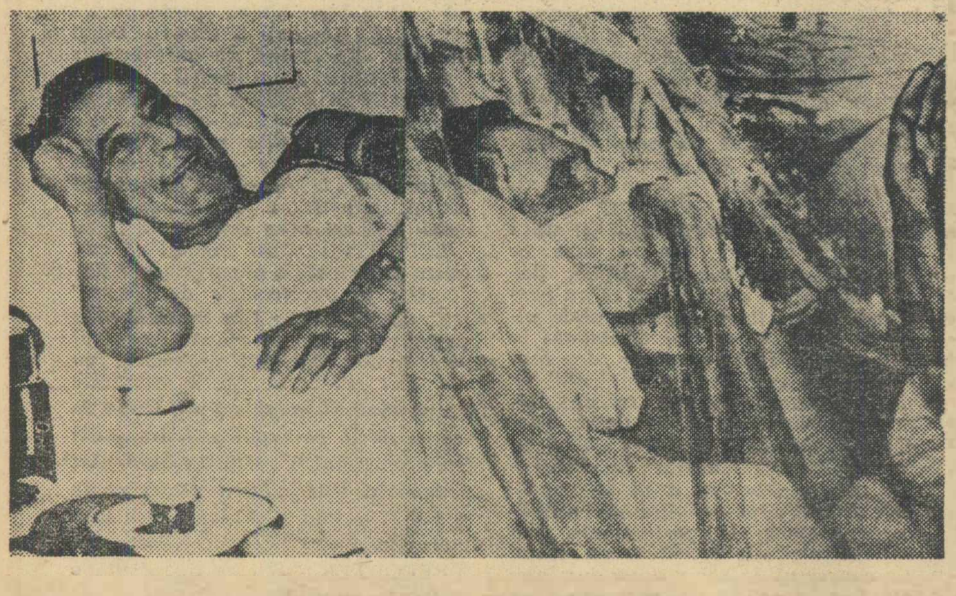
Și pentru viitor se mai ridică încă o problemă la care răspunsul nu poate fi univoc. După cum am mai spus, numărul bolnavilor de inimă este astăzi foarte mare și „materia primă" necesară transplantării nu se găsește la îndemîna oricui.

Speranțele noastre — ca și ale unui număr mare de pacienți — rămîn legate de punerea în funcțiune a unei inimi artificiale care să fie la îndemîna fiecăruia, să aibă un preț de cost scăzut și obținerea, acceptarea și punerea ei în funcțiune să nu fie o problemă complicată. Nici chirurgii care au realizat o asemenea performanță tehnică cum este grefarea inimii de la om la om, nici noi, clinicienii, și nici alți cercetători nu au avut o experiență în acest domeniu și este normal ca la început să existe și unele insuccese.

Dar folosind observațiile noi care se acumulează, ca și experiența cîștigată o dată cu transplantarea altor organe (cum este rinichiul), sperăm ca în curînd să putem vorbi de o adevărată „inimă de schimb" naturală sau, poate și mai bine, artificială.

★

În Editura Medicală a apărut de curînd volumul „Biologia transplantării țesuturilor și organelor" de V. Marinescu, E. Păușescu, Florica Negrea.

L. Washkansky zîmbind fericit obiectivului.

L. Washkansky cîteva zile mai tîrziu. Inima continuă să bată normal dar plămînul este bolnav și nu poate face o oxigenare obișnuită a organismului.

Ne-am adresat tov. profesor **E. Păușescu** cu rugămintea de a-și exprima punctul de vedere în problema „inimii de schimb" :

„Cu toată diversitatea opiniilor specialiștilor privind transplantarea inimii de la om la om în cele trei cazuri recente care s-au succedat într-un interval de timp foarte scurt, nimeni nu a contestat faptul că rezultatele acestor intervenții operatorii constituie un spectaculos progres în domeniul chirurgiei cardio-vasculare. Echipa de chirurgi de la Capetown a demonstrat că este posibil să se controleze șocul post-operator și a îndrăznit să înfrunte această redutabilă etapă din evoluția receptorului unei grefe de inimă. Din punct de vedere biologic însă problema nu are încă o soluție satisfăcătoare, dar nu e mai puțin adevărat că această problemă nu este total insolubilă astăzi.

Mijloacele de imunosupresiune cunoscute și utilizate pînă în prezent cu succese numeroase în cazul grefelor de rinichi, pot fi folosite și în cazurile receptorilor de grefe de inimă. Aceasta e numai o chestiune de aplicare corectă și diferențiată de la caz la caz a tratamentului imunosupresor. Din acest punct de vedere experiența cazului Washkansky va influența pozitiv îngrijirea bolnavului Blaiberg.

În etapa în care echipa de chirurgi de la Capetown a pus problema transplantării inimii nu se mai pot discuta implicațiile etice ale unei astfel de operații. de pe pozițiile de pe care ele se discutau înainte de succesul remarcabil al acestui act chirurgical."

— V-am ruga să ne spuneți care este stadiul lucrărilor în acest domeniu în țara noastră ?

„În laboratoarele de chirurgie și patologie experimentală ale Spitalului clinic Fundeni au fost efectuate pînă acum numeroase operații de transplant al inimii la cîine, supraviețuirea cea mai lungă a grefei fiind de 3 ore. Scopul acestor operații a fost de a se stabili pe animal soluția tehnică optimă de transplantare a acestor organe și amănuntele asistenței postoperatorii a receptorului înainte de a se aplica acest procedeu chirurgical în clinica umană.

S-a folosit în majoritatea cazurilor o tehnică similară celei utilizate de echipa de chirurgi de la Groote-Schuur și s-a încercat de asemenea punerea la punct a unor tehnici originale. S-au folosit tot felul de metode comparative asupra funcției inimii transplantate, prin metode diverse și s-a cercetat influența „inimii de schimb" asupra hemodinamicii pulmonare și sistematice. Concluziile acestor studii au fost înserate în cartea publicată recent în Editura Medicală. Preocupările colectivului de chirurgie cardio-vasculară Fundeni, sub conducerea prof. dr. V. Marinescu, privind biologia transplantării organelor au o vechime de peste 4 ani și s-au concretizat prin lucrări publicate în țară și străinătate privind metabolismul leucocitelor în imunitatea de transplantare, semnale precoce de diagnostic ale eliminării grefelor, metode farmacodinamice și biologice de suprimare selectivă a reacțiilor imunologice a receptorilor împotriva grefei (seruri antiglimfocitare, desensibilizare prin folosirea antigenelor tisulare etc.)".

★

Recent, o agenție de presă străină ne-a adus la cunoștință că în pregătirea lucrărilor pentru grefarea inimii la om echipa de chirurgi condusă de Chris Barnard a folosit și lucrarea „Substanțele antinutritive ale alimentelor" elaborată de prof. IANCU GONȚEA și PARASCHIVA SUȚESCU.

— Care este părerea dumneavoastră în legătură cu inima de schimb și cum credeți că s-a ajuns la Groote Schuur să se afirme că în alimentația pacienților cu inima grefată s-a ținut seama de contribuția cercetărilor dumneavoastră ?

„Concepînd igiena alimentației ca știința relațiilor biologico-medicale, dintre om și aliment, am considerat că, indiferent de starea sănătății, problema fundamentală a acestei științe este realizarea unui echilibru între ceea ce metabolizează sau pierde organismul și ceea ce el primește din mediul extern prin produse alimentare, adică trecerea de la dieta empirică la cea fundamentată pe baze științifice

Rezultatele cercetărilor asupra trebuințelor nutritive (necesarul de calorii, de proteine, de unele elemente minerale și vitamine) au fost publicate în diverse periodice medicale din Franța, R.F. a Germaniei, U.R.S.S. etc. Răspunzînd cererilor de extrase și solicitînd diverse alte lucrări, în ultimii 10—12 ani am intrat în

EVRIKA!

relații cu cercetători în domeniul științei alimentației din majoritatea țărilor lumii, inclusiv cu unii din cei care activează în Africa de Sud și la Capetown (ex. prof. dr. J. Brock, dr. Bronte Stewart, Gordon, Truswell ș.a.).

În 1965 împreună cu colaboratoarea mea conf. dr. Paraschiva Suțescu am publicat monografia „Substanțe antinutritive naturale în alimente". Fiind prima lucrare de acest fel apărută în lume, atît prin noutatea conceptului teoretic cît și prin conținutul său practic, a trezit un mare interes din partea nutriționiștilor străini și, în ultimele luni ale anului trecut, cartea a fost publicată de profesorul Ferrando în limba franceză și este în în curs de apariție în limba engleză. Acest fapt a permis difuzarea cărții în diversele părți ale lumii, inclusiv Capetown (după cum rezultă din comunicatul redactorului medical al agenției France Presse), unde unii din colegii nutriționiști cunoșteau cîteva din cercetările noastre în domeniul alimentației raționale.

Întrucît realizarea unei diete raționale presupune nu numai cunoașterea trebuințelor metabolice și a trofinelor prin care se impun diverselor produse alimentare pentru acoperirea lor, ci și a substanțelor cu efecte contrarii eutroficității, existența unei lucrări despre aceste substanțe cu acțiune antinutritivă (în care se tratează natura lor chimică, răspîndirea în alimente, mecanismul de acțiune, posibilitatea de contracarare a efectului lor etc.) cred că a prezentat interes pentru echipa de la Groote Schuur.

Fără a micșora cu nimic importanța primordială atît a măiestriei operatorilor și a mijloacelor tehnice moderne necesare pentru întreținerea vieții în cursul unei asemenea intervenții cît și al medicamentelor, cunoscînd rolul proceselor trofodinamice și importanța coexistenței pe piața metabolică a diferitelor trofine în proporții optime unele față de altele pentru potențialul reactiv și capacitatea de adaptare a organismului, sînt convins că fundamentarea alimentației pacientului pe cuceririle făcute de această știință reprezintă o condiție esențială pentru obținerea succesului.

În cazul bolilor cronice digestive rolul profilactic al alimentației este chiar mai mare decît abuzul de medicamente ; folosirea contribuției oamenilor de știință români pentru alimentarea rațională a operațiilor de la Capetown ne bucură mai ales datorită faptului că s-a dat importanța cuvenită științei alimentației care trebuie însușită temeinic de către fiecare student în medicină".

Dr. Gh. BUNGHEZ

COGITO-UL TINEREȚII

DIALECTICA IDEILOR

Mitologia povestește că la porțile Tebei legendare, Sfinxul monstruos stăpînea neînvins, întrucît nimeni nu putea răspunde întrebării sale : **„Ce este omul ?“** Doar Oedip, afirmînd puterea omului asupra destinului, salvase orașul și locuitorii lui. Dar dacă Sfinxul ar fi întrebat : **„Ce este tineretul ?“** E foarte posibil că un răspuns lapidar și definitiv ar fi fost cu neputință de dat. Și, poate, tocmai imposibilitatea unei definiții a acestei **entități dinamice, polivalente, contradictorii și inefabile,** pe care o reprezintă tineretul — este singura lui definiție posibilă.

Ca atare, rîndurile de mai jos renunță din capul locului la pretenția stabilirii genului proxim, a diferenței specifice etc. etc. Ele se doresc doar o invitație la cunoașterea sau recunoașterea a ceea ce numim COGITO-UL TINEREȚII. Căci, pe lîngă cunoașterea esențială a tinereții, care înseamnă mai ales autocunoașterea în procesul **vieții** însăși, pătrunderea în **Panteonul** tot mai bogat al gîndirii și simțirii consacrate „vîrstei de aur“ a omului ne poate îmbogăți nemăsurat de mult. Și dacă această cunoaștere nu ne oferă răspunsuri la întrebări și soluții la căutări de viață, atunci cel puțin ea ne poate da puncte de plecare ale unei meditații proprii, revelatoare pentru procesul maturizării pe care-l reprezintă tinerețea, și puncte de reper pentru descifrarea a cît mai multe din tainele veșnice ale acestei vîrste.

DISCIPOLUL PERPETUU

Doi eroi goetheeni — tînărul Wilhelm Meister și bătrînul Faust — închid, în limitele operei marelui umanist, circuitul înaltei tensiuni pe care **învățătura** o face să încingă la roșu arcul voltaic al tinereții. Unul își începe șirul călătoriilor prin universul cunoașterii cu ardoarea și setea de a ști, pe care numai tinerețea le cunoaște în deplinătatea entuziasmului lor ; altul, obosit, la capătul unei vieți meditative, încheie pactul blestemat, vînzîndu-și sufletul din îndoielnica „viață de apoi“ pentru a recuceri tinerețea și, odată cu ea, dreptul de a reîncepe o nouă ucenicie la școala mai înaltă decît a științei, a vieții.

Elev, în acest sens larg, nu doar la școala cărții ci la cea a vieții, este tînărul, **discipolul perpetuu.**

De altfel, sute de mărturii literare sau filozofice remarcă în profilul tînărului, în cele mai variate ipostaze, aceeași **voință de a cunoaște,** care exprimă contactul său cu lumea în care pășește și al cărui sens este de a lua în stăpînire realitatea prin intermediul **culturii** și **experienței.** Timpurile imemoriale ale omenirii primitive au cunoscut — ca un arhetip al majoratului modern — obiceiurile care obligau tînărul să dovedească un anumit șir de deprinderi și o anumită serie de cunoștințe și-i cereau să facă proba curajului înainte de a-l admite în comunitatea oamenilor maturi. Iar în folclor au rămas zeci de mărturii ale permanenței unei atari exigențe, cum e, la noi, proverbul : „Învață la tinerețe ca să știi la bătrînețe“.

„Nosce te ipsum“, traducerea latină a cuvintelor filozofului grec Thales gravate pe frontispiciul templului lui Apolo din Delfi, a servit ca o maximă fundamentală în jurul căreia s-a înscris o literatură de mare bogăție, consacrată cunoașterii și autocunoașterii: de la „Caracterele“ lui Teofrast la cele ale lui La Bruyère, de la dialogurile platonice la eseurile lui Montaigne, de la epopeile homerice la romanul modern, de la meditațiile stoicilor la romanele pedagogice ale lui Rousseau sau Pestalozzi, de la cuvîntările lui Cicero la literatura memorialistică — se întinde o vastă operă cuprinzînd profunde analize ale tinereții ca ucenică la „universitățile vieții“, în sensul titlului celui de al treilea volum al trilogiei autobiografice gorkiene. Din numeroasele izvoare prin care cultura românească s-a înscris și în acest circuit universal să amintim un text de început : „Învățăturile lui Neagoe-Vodă Basarab către fiul său Teodosie“, de la 1521, în care citim că : „Mintea este avuție și comoară netrecătoare, care nu se cheltuiește niciodată“.

Dar pasiunea cunoașterii, identificată cu cea a experienței vieții, nu constituie o trăsătură caracteristică unitară a tinereții, ci izvorul a ceea ce s-ar putea numi

VIRTUȚILE CALEIDOSCOPICE

Căci, poate cea mai distinctivă caracteristică a vîrstei care aduce omul la conștiința de sine și a lumii înconjurătoare este **infinitatea aptitudinilor și înclinațiilor,** varietatea fără sfîrșit a valențelor sufletești, capacitatea neobosită a alternării umorilor de la tensiune la relaxare, de la încordare la moliciune, de la încredere la descurajare, de la optimism la melancolie, de la muncă la joc și așa mai departe. De aceea se și definește cu tot atît adevăr tinerețea drept vîrsta muncii dar și a aventurii, drept aceea a construirii personalității dar și a dragostei și prieteniei, iar tipurile tinerilor intrați în galeria nemuritoare a eroilor literaturii sînt atît de variate și uneori de contradictorii.

Tineri ! Tineri au fost Romeo și Julieta și atîția alți splendizi purtători ai nimbului dragostei, prefăcînd în perfecțiune fizică și morală pămînteasca lor alcătuire. Recitind iar și iar pe marele nostru Eminescu, sub cîte neînchipuit de variate ipostaze ale frumuseții găsim adolescentul vrăjit de raza dragostei !

Și tot astfel, urmărind în paginile cărților sau pe scenă zbuciumul eroilor tineri—vitejia Cidului lui Corneille sau ambiția eroului lui Stendhal, Julien Sorel, frămîntarea Hamletului shakespearian sau însingurarea Oneghinului pușkinean, destinul lui Ion al lui Rebreanu sau Gelu Ruscanu al lui Camil Petrescu, ne apropiem de înțelegerea unui alt dat fundamental a ceea ce am numi cogito-ul tinereții: și anume **multiplicitatea** tipurilor înscriindu-se în totalitatea situațiilor morale de la **bine la rău.**

Căci „vîrsta de aur“ este o metaforă ce nu trebuie să idilizeze pe **fiecare** exponent al acestei epoci miraculoase și nu trebuie să ascundă particularitatea ei de a include o **criză** existențială a adaptării tînărului la cerințele sociale, care reprezintă însăși esența procesului de trecere de la adolescență la maturitate. O criză... normală, ale cărei caracteristici, adîncimi și soluționări depind atît de coordonate **obiective** (timp, epocă, structură socială, mediu etc.) cît și de coordonate **subiective** (conștiință, temperament, voință, autoeducație).

Problema, multiplu analizată în cîmpul artelor, și-a găsit și o expresie conceptuală în opera multor gînditori, mai ales psihologi, moraliști, pedagogi. Alegem în acest sens, doar cu titlu de exemplu, paginile pe care Hegel le consacră vîrstelor în **„Filozofia spiritului“**. Analizînd modul în care adolescentul, rupînd pacea în care copilul trăiește cu lumea, pășește spre realitate însuflețit de idealul fie al dragostei și al prieteniei, fie al unei stări generale a lumii — Hegel descrie astfel „criza“ : „Adolescentului, realizarea acelui universal îi pare o cădere dintr-însul. De aceea el își simte, atît idealul cît și propria sa personalitate nerecunoscute de lume... Datorită acestei orientări către ceea ce e ideal adolescența dă aparența unei mai mari noblețe de vederi, a unui mai mare altruism decît se văd la adultul preocupat de interesele sale particulare...“. Astfel, trecerea din viața ideală în societatea reală este pentru tînăr o dureroasă convertire la o viață filistină și de aceea, imposibilitatea realizării imediate a idealurilor îl duce nu o dată la melancolie. Dar, conchide Hegel, scopul imediat al adolescentului „este acela de a se forma spre a deveni capabil să-și aducă la îndeplinire idealurile. În încercarea aceasta de a le realiza el ajunge om matur“.

Se înțelege, acestor și multor altor exegeze de mare valoare ale structurii psihologice, etice și ideologice a tinereții trebuie să li se aplice corectivul **coordonatelor timpului și locului.** Căci tinerețea, cu receptivitatea ei excepțională față de mediu (în sensul cel mai larg) este tocmai una dintre **structurile** cele mai **dinamice.** Esența **general-universală** se convertește întotdeauna într-una **concret-istorică,** tineretul fiind întotdeauna și oriunde **hic et nunc,** de aci și de acum.

PATOS ȘI ETOS

Astfel încît este firesc impasul celor care s-ar îndrepta doar spre trecut, vrînd să înțeleagă tînăra generație contemporană. Ceea ce tradiția moravurilor și istoria culturii a cristalizat drept concluzii în această privință este fără îndoială de mare preț. Dar, prea puțin. Poate așa se și explică de ce întreaga spontaneitate și multiplicitate de ipostaze, precum și problematica complexă a tineretului secolului XX, sînt azi ținta unei ofensive coordonate a zeci de instituții științifice : anchete și sondaje, teste și dezbateri îndreaptă privirile scrupuloase ale unor adevărate lentile de microscop spre fenomenul „tineret“ care, cu toate acestea, refuză să se lase investigat cu ușurință.

„Mai este tineretul secolului XX o terra incognita ?“ — întreba un ciclu de materiale despre viața tinerei generații contemporane, publicat în revista noastră. Ori prezența unor fenomene complexe : de la accentuarea poziției politice militante în unele cazuri la apatie și apolitism în altele, de la constituirea grupurilor anticonformiste (de tipul beatles, provos, hipies) la fenomene de atomizare socială și individualism, de la accentuarea tehnologizării profesionale la destrămarea unor convenții morale, mărturisesc existența unor mecanisme încă insuficient sondate și elucidate.

Căci nimic poate nu este mai substanțial tinereții decît **timpul.** Simțul scurgerii vremii (panta rei), setea de a trăi, mult acuzata instabilitate a tînărului nu sînt decît atributele firești ale primelor momente din viață în care, dobîndind conștiința de sine, tînărul capătă și sentimentul timpului. Anumite coordonate obiective și subiective pot da acestei trăiri sensuri dramatice, sufocante : ele nasc tipurile prezente în viață și reflectate în opera unor Kierkegaard, Dostoievski, Kafka, Camus, Beckett și atîția alții. Dimpotrivă, alte coordonate sociale și psihologice, de timp și latitudine, nasc psihologiile opoziției revoluționare față de rînduielile potrivnice afirmării omului în genere și tinereții în speță. Căci, același sentiment al timpului devine în aceste împrejurări condiția unui activism social, a înțelegerii marii îndatoriri umane pe care împlinirea tinereții o revendică. Apare aci unul din atributele constitutive cele mai de preț ale vîrstei în care autocunoașterea, autoformarea și autoafirmarea se vădesc indisolubil corelate cu **integrarea socială** a tinereții în mersul progresiv al omenirii. O spunea, cu limpezimea celui care gîndind acționează, Bălcescu în „Trecutul și prezentul“ (1851) : „Junime română ! Timpul grăbește să ne ridicăm caracterile, să zmulgem egoismul din inima noastră, să ne pătrundem de misia românilor. E timpul de lucru și d-o gîndire serioasă. E timpul să ne dăm mîna, să formăm o unire frățească și să jurăm, p-atîția secoli de sclavie, că nu vom pregeta pînă nu vom lumina poporul.

Datoria noastră e mare : trebuie să știm a ne ridica pînă la dînsa. Trebuie să arătăm că în junie e entuziasmul lucrurilor mari și devumentul pentru adevăr“.

Și astfel se înscrie în tradiția specifică a tineretului nostru acest filon de aur al încorporării vii în strădaniile și luptele poporului român a tinerelor ei generații. Tot astfel, coordonatele socialiste ale vieții de azi a tineretului nostru înscriu în definiția sa noi și noi atribute specifice timpului și țării în care trăim „vîrsta de aur“ a tinereții, iar printre acestea împletirea înaltului devotament social cu cele mai nobile trăsături umane, a **patosului** cu **etosul.**

★

Statisticile dovedesc că în ritmul creșterii demografice generale ponderea tineretului sporește atît de repede încît **omenirea devine tot mai tînără.** Opinia publică consemnează în același timp intensificarea aportului tinerei generații pe multiplele planuri ale existenței sociale și spirituale a lumii contemporane. E firească, așadar, neîncetata multiplicare a mijloacelor de investigare, dezbatere și orientare a problematicii tineretului de la presă (numărînd în ultimul anuar UNESCO peste 5 000 publicații diverse de tineret, iar în anuarul presei studențești peste 1 000) la edituri, de la laboratoare psihologice și institute științifice la filmul, teatrul și rețelele de televiziune pentru tineret, de la muzică la industria timpului liber.

La noi, Plenara C.C. al P.C.R. dezbătînd problemele tineretului a înfățișat un program larg pe această linie : sporirea preocupării oamenilor de știință și artă, a instituțiilor culturale se găsește astfel impulsionată pe căi largi de perspectivă spre investigarea universului actual caracteristic tineretului nostru, spre a găsi soluțiile cele mai potrivite **adecvării** formelor muncii educative la cerințele de azi. O mai sistematică și perseverentă valorificare a cogito-ului tinereții, făcută prin eforturi coordonate, nu poate fi decît plină de roade în acest sens. Ea însăși impune dezbaterea largă a acestor teme, dezbatere menită să realizeze conexiunea tradițiilor cu spiritul contemporaneității. Și în acest scop se impune o mai largă tipărire și retipărire, selectare, traducere și difuzare de către editurile noastre a **textelor clasice, filozofice sau literare consacrate tineretului** într-o — de ce nu ? — **bibliotecă enciclopedică pentru și despre tineret.**

Mai cu seamă că în plămada poporului nostru s-a născut acel basm neasemuit de frumos și luminat al **tinereții fără bătrînețe,** al tinereții care unind puterea vîrstei cu înțelepciunea vîrstnicilor știe să rămînă de-a pururi tînără...

Fred MAHLER

tec

SAUNA

În Danemarca, Germania, Norvegia, Suedia și alte țări, cînd ești invitat în locuința unui cunoscut ți se oferă imediat o ceașcă de cafea și prăjituri. În Franța se preferă aperitivul, în Anglia și Rusia ceaiul, în Italia un pahar de vin de Orvieto, în România un păhărel de „țuică bătrînă". Dacă veți întîlni un prieten în Finlanda, lui nu-i va veni niciodată ideea de a vă oferi un pahar de bere sau dulciuri. Simplu, el te va bate amical pe umeri și-ți va spune: „Nu vrei să mergi la sauna? Te rog să nu mă refuzi!" Refuzul va fi considerat ofensă.

Dar ce este în fond o sauna? Într-o încăpere amenajată destul de simplu, cu banchete lipite de pereți, se află situată în mijloc o cutie metalică înaltă de aproximativ un metru, încărcată cu pietre înfierbîntate care degajă o căldură destul de mare. Din cînd în cînd, cu o ramură de mesteacăn înmuiată într-o găleată cu apă rece se udă pietrele fierbinți și astfel se produce și mai multă căldură. Scopul saunei este de a activiza circulația sîngelui. Din aceste motive, după ce suporți această căldură sufocantă, este absolut necesar a te scălda într-un lac sau în mare la o temperatură de cel mult 3°C., a folosi un duș rece, a te rostogoli prin zăpadă sau a plonja într-o copcă făcută în gheață.

Saunele sînt construite atît în orașele cît și în satele finlandeze. În orașe, ele se află situate în subsolurile marilor imobile sau la ultimul etaj al hotelurilor. La țară, sauna o întîlnești mai întotdeauna pe lîngă malurile lacurilor, la țărmul mării sau chiar în mijlocul unei păduri de mesteceni.

Mai toate hotelurile din marile orașe — Helsinki, Tampere, Turku sau Lahti — invită pe toți clienții lor „de a încerca o sauna".

CAMPIONATUL DE MUZICĂ UȘOARĂ „PARTITISSIMA"

Un campionat, cu un clasament foarte asemănător celui de la fotbal, reunește cîntăreții de muzică ușoară din Italia. „Meciurile" se dispută sîmbăta, pe scena teatrului „delle Vittorie" și sînt transmise la televiziune. O serie de cîntăreți de primă mînă ca Rita Pavone, Modugno, Bobby Solo etc. sînt căpitani de echipă. Coechipierii sînt cîntăreți mai puțin consacrați. „Jocul" se organizează între două echipe și victoria se decide prin voturile publicului. În clasament se iau în considerație: victoriile (2 puncte), jocurile nule (1 punct), partidele pierdute (0 puncte). Exact ca la fotbal. Ultimele jocuri ale lunii decembrie au opus echipa „Bobby Solo" (compusă din Bobby Solo, Pepino Gagliardi și Miranda Martino) și echipa Domenico Modugno (Modugno, Pino Donaggio și Annarita Spinacci. Celălalt partener, Robertino, n-a putut obține permisie, el satisfăcîndu-și stagiul militar!).

Deocamdată clasamentul arată astfel:

Echipa				
RITA PAVONE 1 521 014 voturi	4	3	1 0	7
DALIDA 1 174 999 voturi	4	2	2 0	6
CLAUDIO VILLA 974 673 voturi	3	1	2 0	4
DOMENICO MODUGNO 772 019 voturi	3	0	1 2	1
BOBBY SOLO 518 415 voturi	3	0	1 2	1
ORNELLA VANONI 461 154 voturi	3	0	1 2	1

Cifrele indică în ordine: numărul de jocuri, victorii, nule, înfrîngeri, puncte.

Pentru a-și salva echipa de la... retrogradare, Bobby Solo a anunțat recent „racolarea" lui Little Tony (amîndoi în fotografie).

Pentru amatorii de statistici iată și meciurile disputate pînă acum: Rita Pavone — victorii la Bobby Solo, Modugno, Ornella Vanoni, egalitate cu Dalida; Dalida — victorii la Modugno și Vanoni, egalitate cu Claudio Villa; Villa — victorie la Bobby Solo; jocurile Villa—Modugno, Ornella Vanoni—Bobby Solo au fost egale...

DIAMANTUL CARE UCIDE

Numeroase sînt legendele care fac dintr-o nestemată o „piază rea". Dar de nici una din pietre nu au fost legate atîtea nenorociri și morți violente ca de vestitul „Diamant albastru" care zace astăzi pe fundul oceanului, în locul unde o torpilă dintr-un submarin a scufundat în timpul celui de al doilea război mondial vaporul „Athenia". Piatra a fost adusă din India de un aventurier francez, Tavernier, care îl furase din comoara Marelui Mogol, deși fusese prevenit că: „Cine se atinge de găteala idolilor, atrage asupra lui mînia și blestemul divin". Nestemata — un diamant imens de 112 carate — a intrat în posesia lui Ludovic al XIV-lea care l-a dăruit amantei sale, d-na de Montespan. După o bucată de vreme, în care nu s-a mai știut nimic de el, a aparținut reginei Maria-Antoaneta căreia i-a fost furat în închisoare de un oarecare Cadet Guillot, care fuge la Amsterdam unde o taie în trei bucăți. Fiul meșterului fură la rîndul lui pietrele și le vinde unui anume Beaulieu, care le revinde unui mare giuvaergiu, Eliason. Cel mai frumos din cele 3 fragmente fu apoi cumpărat, în 1830, de un importator de diamante și membru al Parlamentului englez, anume Hope, iar celelalte două dispărură fără urmă. Dl. Hope a lăsat piatra fiului său Francisc, care o vîndu unui prinț rus. La moartea acestuia, piatra trecu în posesiunea lui Abdul Hamid, apoi ajunse în Statele Unite.

Ce au devenit toate aceste personaje?

Tavernier a murit spînzurat. Beaulieu s-a sinucis. Meșterul tăietor de pietre a murit de supărare că și-a văzut fiul hoț. Mr. Hope a pierit în incendiu. Fiul lui, sir Francis, a înnebunit. Prințul rus a murit într-un duel. Amanta lui, o actriță, care purta diamantul, a fost ucisă de un gelos. Negustorul grec care i-a vîndut piatra lui Abdul Hamid a căzut în prăpastie. Ultimul proprietar, mr. Mac Lean din Washington, după ce și-a văzut băiatul strivit de un automobil iar fata răpită de gangsteri, și-a găsit el însuși moartea în naufragiul „Atheniei". Așa e legenda. Dacă nu e adevărată, e potrivită...

MIRACOLUL MATHIEU

Mireille Mathieu, cîntăreața care își datorează în mare parte succesul unei asemănări vocale cu Edith Piaf, și-a manifestat dorința de a participa la festivalul de la San Remo. E prima ei încercare de a-și verifica gloria dincolo de hotarele Franței. Născută la 22 iulie 1946, la La Croix-des-Oiseaux, o suburbie a orașului Avignon, Mireille a lucrat un timp într-o fabrică. Apariția la televiziune l-a schimbat brusc cariera. Cazul ei e în acest sens unic. Apărută o singură dată la „Télé-Dimanche" a devenit „idol" fără să aibă un repertoriu personal, mulțumindu-se numai să interpreteze cîteva cîntece foarte cunoscute. Se pare însă că a reușit să pună o dată de acord vechea și noua generație... Deocamdată, în străinătate, stilul ei nu prea e apreciat. Johnny Stark, impresarul ei, încearcă s-o impună în Italia și America. Altfel, miracolul Mathieu riscă să rămînă un miracol... local.

UMOR CU LINGURIȚA

Pe un acoperiș, doi nebuni discută:

— Am să-ți arăt că pisicile zboară cu ajutorul urechilor.

— Nu cred.

Nebunul ia o pisică și o aruncă jos, în stradă, alți doi nebuni privesc

— Diseară va ploua, spune unul.

— De unde știi?

— Păi nu vezi ce jos zboară pisicile...

*

Într-o sală de așteptare un tînăr ședea cu o lulea stinsă în gură:

— Dumneata nu vezi că fumatul e interzis? i se adresă cineva.

— Eu nu fumez.

— Atunci de ce ții luleaua în gură?

— Dar ce, dacă am pantofi în picioare înseamnă că acum umblu?

CUGETĂRI

— Poeții strunesc Pegasul, textierii de muzică ușoară — Fiatul.

— Și o prăpastie constituie o legătură. Între doi munți.

— Grădina zoologică este un loc unde se adună animale din cinci continente pentru a studia prostia omenească sub diversele ei aspecte.

— La unii cucuiele sînt singura dovadă de autodepășire.

ANECDOTE LA... EXAMEN

Un student după ce căzuse la examenul de limbi străine susținea pe cel de chimie.

La un moment examinatorul îi spune:

— Dumneata ești complet străin...

— Aveți dreptate, d-le profesor... puteți să-mi treceți nota la Engleză?!

*

Într-o zi un student fiind întrebat cum a fost la examen dădu un răspuns mai puțin obișnuit: „Ca la înmormîntare".

— De ce? îl întreabă colegii.

— Eu am intrat trist.

— Profesorul era trist.

— El în haină neagră.

— Eu în haină neagră.

— El mă întreba; eu îmi făceam cruce.

— Eu răspundeam. El își făcea cruce!

DE LA CRACĂ LA ARTĂ

Dialog într-o expoziție a unui student-sculptor organizată la una din facultățile noastre tehnice. Unul dintre diriguitorii vieții culturale din această facultate îl întrebă pe tînărul sculptor:

— De ce femeile au trupuri atît de alungite?

Tînărul sculptor încearcă să explice cu timiditate:

— Știți, imaginația mea, apoi fibra lemnului, care...

Soluția este atunci sugerată cu aplomb:

— De ce nu-i dați o explicație clară: de la cracă la artă!

EQUIPE 84 BAZAAR

După ce au dat multe spectacole și au imprimat numeroase discuri, cei patru componenți ai

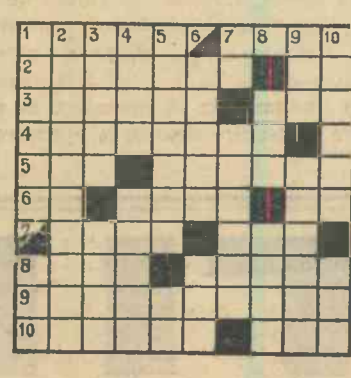
formației de muzică ușoară „Equipe 84" din Italia s-au plictisit... de succes. Unul din ei, Victor, a devenit astfel antrenorul unei echipe de fotbal juniori numită „Echipa 48 Bazar" din Milano. *Așa cum puteți aprecia din fotografie e primul antrenor de fotbal „beatnick"!* Nu știm dacă asta ajută... Istoria echipei pleacă de la un meci între rezervele „Inter"-ului și formația de amatori San Siro, cîștigată de primii cu 1—0 în prelungiri. Victor declarase că atunci a fost mai mult impresionat de puștii de la San Siro și i-a luat sub tutelă. Astăzi succesele echipei l-au făcut să uite cu totul scena. Numai costumul i-a mai rămas...

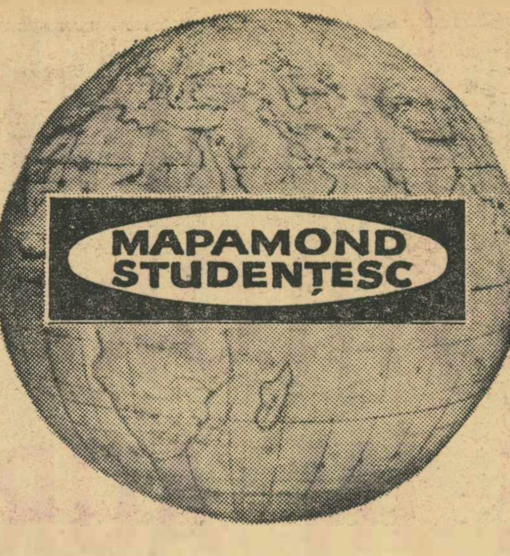
IESE LA SPĂLAT

ORIZONTAL: 1. Spălată de valuri — Scaldă; 2. Îți toarnă apă — Sînt în drept!; 3. Absorbit — Stins cu apă; 4. Lansare... la apă; 5. Golit pe dinăuntru! — A spălat putina; 6. Raport matematic — Apă... tare — Fotoliu cabalin; 7. Mititel — Prezent!; 8. Spălăcită — A spăla pămîntul; 9. A făcut baie în etuvă; 10. Scoase la spălat — Are rostul ei.

VERTICAL: 1. Dus la baie — Literă grecească; 2. Baia-Mare; 3. Nu curg dar te spală — Scriitor maghiar; 4. Vlăstare — A spăla prin săpuneală; 5. Spălătura... clericală — Reazemul rebusiștilor; 6. Baia microbilor — La braț cu ei!; 7. Aripi de vînt! — Date pe apa sîmbetei; 8. Scaldă naturală — Cîrmele peștilor; 9. Apă rece! — Scăldat... îmbrăcat; 10. A întări după spălare — Direct!

Gavril GLODEANU

A FI STUDENT LA ROMA

DE LA TRIMISUL NOSTRU ADRIAN DOHOTARU

Pătrund în «citta universitaria» într-o dimineață de iarnă paradoxală. E cald, soarele reliefează violent clădirile albe de marmură, modern proiectate pe cerul crud și albastru. Un foșnet, constant, o rumoare ca într-o sală de așteptare domină orașul universitar. E zi de alegeri în consiliile universitare și reprezentanții celor cîteva zeci de organizații studențești își fac propaganda electorală difuzînd manifeste, ziare cu ediții speciale, foi volante care cheamă pe un ton mai mult sau mai puțin colorat la o „universita democratica".

Las în urmă orașul abundent, cu străzile devorate de automobile, uit pentru cîteva ore coloanele și dalele de marmură ale Forumului imperial, zidurile cariate de vreme ale Coloseumului — sau ale Thermelor lui Caracala, și pătrund în plină istorie contemporană, pe străzile egale, geometrice, ale orașului universitar. Urmăresc eleganța și dezinvoltura tinerilor care populează orașul, apetitul lor pentru conversație, risul lor spontan, dantura aproape întotdeauna albă, perfectă, sugerind o sănătate molipsitoare. Tinerii vin singuri, preocupați sau absenți, vin cîte doi îmbrățișați sau mînă, vin în grupuri care explodează pe alei, vin în mașini liliputane cumpărate de la cimitire, înghesuiți cîte șase, cîte șapte, cățărați chiar pe capotă, aplaudați și încurajați de exclamațiile celor care-i așteaptă, ca la cursele de care din antichitate. Studenții italieni au umor și o nemaipomenită sete de viață, de senzualitate.

Chemați fiind să delibereze asupra reprezentanților lor în consiliile universitare, devin serioși, gravi, sau, dimpotrivă, înflăcărați, zgomotoși; discută sanguinic șansele unor candidați sau contracandidați și introduc cu emoție parlamentară buletinele de vot în urnele vegheate circumstanțial de polițiști eleganți și atletici. Astfel, în jurul urnelor instalate prin holurile facultăților e un vacarm ca într-un stadion cînd arbitrul acordă penalty împotriva echipei gazdă.

70 000 DE STUDENȚI, 13 FACULTĂȚI, TAXE ȘI SUPRATAXE

Universitatea în care mă aflu a luat ființă acum 665 de ani din inițiativa spirituală a unui ordin călugăresc reprezentînd biserica catolică. Astăzi învață aici aproximativ 70 000 de studenți (spun aproximativ pentru că nu există o evidență cît de cît sumară a tuturor studenților) înscriși în 13 facultăți: de drept, de științe politice, de economie și comerț, de statistică, de litere și filozofie, de pedagogie, de medicină și chirurgie, de științe matematice, fizice și naturale, de farmacie, de inginerie, de inginerie aero-spațială, de arhitectură, de arhivistică și biblioteconomie.

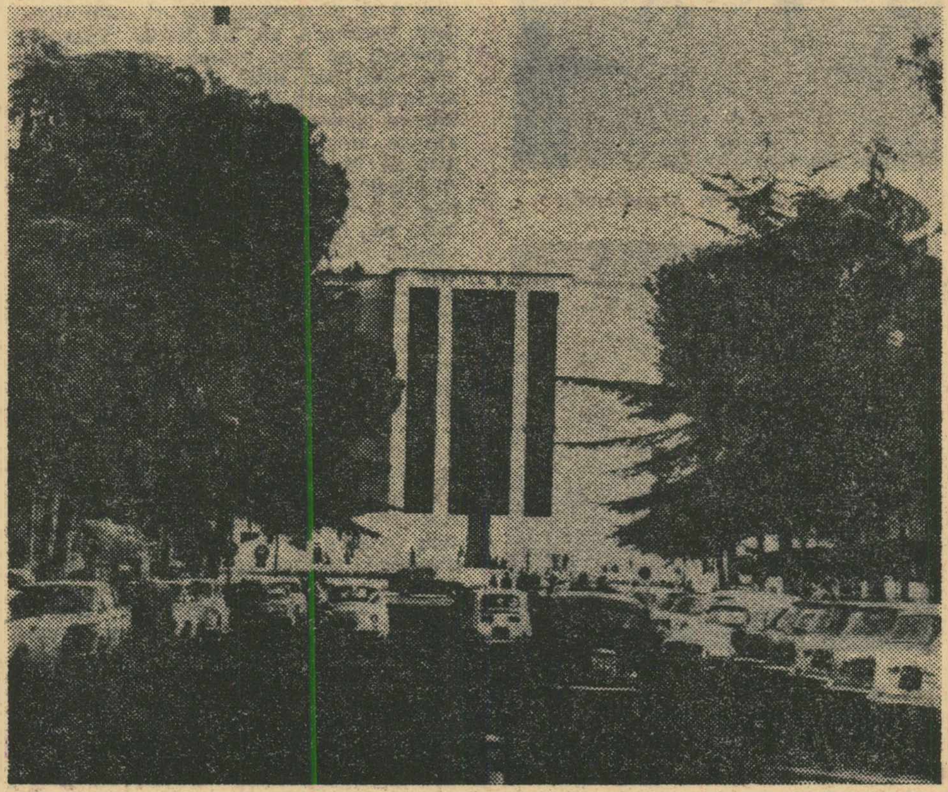
Iată lista minimă a taxelor și supra-taxelor pe care trebuie să le acopere orice student care se înscrie în luna octombrie în universitatea romană: taxa de înmatriculare — 5000 lire, legitimația de înscriere — 300 lire, carnetul de identitate — 300 lire, taxa anuală de înscriere — 18 000 lire, supratasă anuală pentru examene — 7000 lire, contribuție generală privind activități sociale, sportive, culturale — 950 lire, contribuția pentru încălzire (la cursuri) — 7000 lire, contribuție pentru încălzire (în afara cursurilor) — 3500 lire, taxa anuală de recunoaștere — 5000 lire, supratasă pentru examenele de absolvire și de diplomă — 3000 lire, supratasă pentru repetarea unui examen — 500 lire, supratasă pentru repetarea examenului de absolvire și de diplomă — 1000 lire, taxă de absolvire și de diplomă — 6000 lire, taxă de admitere la concursul pentru facultatea de pedagogie (fără de care nu poți deveni profesor) — 1500 lire. Imaginați-vă că la toate acestea se adaugă așa-numita taxă pentru folosirea bibliotecii, laboratoarelor și a între-gii recuzite universitare care se ridică la sume importante variind de la o facultate la alta. Vedeți dar că dincolo de optimismul tonic al studentului italian care votează pentru o universitate democratică se ascund probleme financiare și economice destul de complicate la care trebuie să facă față în fiecare an.

Cursurile și seminariile durează de obicei o oră și prezența la ele nu este obligatorie. Ar fi și imposibil să prevină participarea obligatorie a unui număr atît de mare de studenți. Și astfel, numărul celor înscriși e mare, dar numărul celor care termină facultățile...

MICA PUBLICITATE A UNIVERSITĂȚII ROMANE

Să decupăm la întîmplare cîteva anunțuri tipărite sau caligrafiate de mînă la agenția de mică publicitate a universității romane: ● Agenția de turism O.R.U.R. vă invită în croaziere și în călătorii la prețuri convenabile. ● Excepționale selecțiuni discografice de înaltă calitate tehnică și artistică la prețuri speciale și cu plata în rate. ● Știați că puteți obține permis de conducere auto contra 15 000 lire urmînd zece lecții teoretice, 16 lecții de conducere de cîte 20 de minute, avînd asigurată taxa de examen, cea de ridicare a permisului, inclusiv certificatul medical? ● O nouă și importantă inițiativă teatrală și editorială: trei spectacole și o carte prin abonament la teatrul TRE. ● Cursuri speciale de aviație prin Air France sau ALITALIA ● Pensiunea „d'Agatha" vă invită la o masă copioasă și ieftină. ● Librăria „De libero" vinde cărți, tratate, manuale, uneori cu reducere și în rate. Nu uitați librăria „De libero" de pe Via Gobeti 56. ● Fac traduceri de orice specialitate din engleză și franceză; adresați-vă la Vittoria Landini din anul IV limbi străine. ● Policlinica vă invită zilnic la un examen ginecologic, dermatologic și radiografic. ● Se donează sînge pentru studenta Antonia Menichetti la pavilionul VII al policlinicii din grupa Qualsiasi. Viața colegei dv. e în primejdie!

Considerăm aceste cîteva anunțuri lapidare, păstrînd stilistica nedezmințită a micii publicități, o introducere la capitolul...

...O. R. U. R — 68

Art. 1 O.R.U.R. (ORGANISMUL REPREZENTATIV UNIVERSITAR ROMAN) E UNICUL ORGAN CE REPREZINTĂ TOȚI STUDENȚII ÎNSCRIȘI LA UNIVERSITATEA DIN ROMA. Statutul O.R.U.R. — 1962.

O clădire cu patru etaje din beton, oțel și sticlă de pe Via Cezare de Lollis este sediul imobil al O.R.U.R. Spun sediul imobil pentru că sediul mobil se află pretutindeni unde trăiesc și învață studenții universității romane. Evident, e vorba de un sediu spiritual.

Intrăm anunțați de secretară, la ultimul etaj, într-un birou capitonat, confortabil, cu rafturi de cărți, cu bar plin de sticle policrome, cu un birou masiv și modern, înconjurat de cîteva fotolii rectangulare. Ne întîmpină FRANCO DE BERNADINIS, *președintele* O.R.U.R., *student în ultimul an al Facultății de drept:*

— Organismul nostru universitar reprezintă toate organizațiile studențești din Roma. La intrarea în O.R.U.R. fiecare student plătește 1000 de lire, în schimbul căreia primește o legitimație specială...

— *Doar atît?*

Interlocutorul nostru izbucnește în rîs servind colegial două pahare de Campari:

— Nici vorbă. Cele 1000 de lire pe care le stringem de la cei 65 000 de membri ai organismului constituie fondul monetar principal pe care-l administrăm singuri, organizînd cît mai multilateral și mai complex timpul liber al studentului...

— *În ce constă acest timp liber în viziunea dv. organizatorică?*

— În activități sociale, culturale, artistice și sportive. De-a lungul celor patru etaje pe care le-ați străbătut ați putut citi desigur pe fiecare ușă inscripțiile uneia din direcțiile de acțiune ale organismului nostru. Noi inițiem aici, la nivelul universității romane, echipe de dramă, echipe de balet modern, de cor, de muzică de jaz, cineclub etc. Invitații noștri sînt oameni de știință, scriitori, artiști de pe toate meridianele lumii, astfel încît nu întîmplător în seara aceasta în „AULA MAGNA" vorbește rectorul Universității din Sorbona, Jean Roche, mîine va da un recital de pian Julius Katchen, iar poimîine va prezenta Picolo Teatro din Milano prima seară din seriile de spectacole din literatura universală anunțate din timp. Se va vorbi despre Gunther Grass.

— *O.R.U.R. este un organism care se ocupă exclusiv de petrecerea timpului liber într-un mod cît mai util și recreativ?*

— O.R.U.R., fiind în primul rînd un organism care strînge într-un singur forum toate organizațiile studențești indiferent de orientarea lor politică, înseamnă implicit că e și o organizație politică ale cărei principii se vor democratice. Organismul nostru reprezintă un teren neutru de confruntare a tuturor opiniilor filozofice, politice, etice și aproape seară de seară sălile sediului O.R.U.R. devin ad-hoc arene politice pasagere, unde se pun întrebări privind o organizație sau alta, se cer lămuriri, se combat idei false la modul cel mai intelectual posibil.

— *În ce măsură reflectă O.R.U.R., în componența sa tehnică, acest democratism?*

— Organismul nostru este condus de 60 de tineri electori aleși prin „suffragio universale", care fac parte din „Assemblea dell' O.R.U.R." și care reprezintă toate organizațiile politice din cadrul organismului nostru, sau mai bine zis toți studenții universității romane. Acest comitet susține interesele studenților universității romane pe lingă Consiliul Academic format din profesori. Din rîndul acestui comitet se aleg președintele și vicepreședintele organismului.

După această sumară prezentare a organismului reprezentativ al universității romane, discutăm despre studenții italieni și români, despre punctele comune ale aceleiași generații și ciocnim încă un pahar de Campari pentru prietenie și colegialitate.

„DOPO LAVORO UNIVERSITARIO — BAR, TABACCHI, GIORNALI"

(firma unui bar studențesc)

După-amiaza amintește anotimpul mugurilor de la noi. E cald, aproape sufocant. Cîțiva studenți joacă tenis pe gazonul din incinta universității. Alții rămîn la express-bar, mîncînd în picioare grăbiți, cu sacoșele pe umeri, beau coniac sau bere, vin la întîlniri și dispar îmbrățișați în parc. La „Cassa dello studente", fetele stau la rînd neliniștite, nerăbdătoare sub casca de coafor, în timp ce băieții se bărbieresc și se tund familiar la frizeria lor. Cineva în sala de mese dă drumul la tonomat și în rumoarea tacîmurilor se strecoară o melodie de jaz insinuantă și senzuală. Cîțiva băieți își iau cafeaua mică la un expresso minuscul devorînd ultimile știri și discutînd zgomotos spinoasa problemă a divorțurilor. În complexul sportiv al universității, în bazinele închise de înot, în sălile de gimnastică, de judo, de box, de lupte, de scrimă, de popice, de șah, activitatea se precipită. La ora 21 se reîntoarce Frinolli de la stadion, își schimbă echipamentul transpirat pe gazon, se așează la o masă și joacă șah cîteva ore liniștit, concentrat, cu un coleg din echipa campioană de atletism a Italiei. La „Cento universitario cinematografico" — cel mai mare cineclub din Italia — rulează un film cu Spencer Tracy în cadrul ciclului intitulat Ritratto di un attore... Încheiem seara într-o atmosferă onirică la unul din cele mai aglomerate și mai scumpe baruri pentru tineret și studenți din Roma: Pipper Club de pe Via Tagliamento. Aici, în schimbul unui bilet de intrare de 2 000 de lire, poți dansa oricum și cu oricine cît vrei și poți consuma chiar și... Campari.

ARE CUVÎNTUL TRIMISUL NOSTRU SPECIAL ÎN R. F. A GERMANIEI

MEDALIILE DE ARGINT ALE HANDBALIŞTILOR AU ACOPERIRE ÎN AUR, DAR...

10 000 de spectatori scandînd, mai puternic ca la Floreasca, „HAI RU-MA-NI-A“ cu accent german... Orchestra îmbrăcată în vişiniu a Liceului de băieţi din Essen... Un arbitru valoros (Schneider), dar care a căutat cu ostentaţie să infirme acuzaţiile că ne-ar fi părtinit în Suedia cînd a condus meciul pentru locul III la Mondiale dintre România şi U.R.S.S.... Nervi mulţi, emoţie gîtuitoare — iată cadrul finalei Campionatului Mondial de handbal studenţesc desfăşurată vineri seara.

Essen, oraşul gazdă, are frumoase tradiţii dar şi mai frumoase perspective în handbalul vest-german. Podiumul de joc a fost ridicat cu cîţiva centimetri deasupra obrazului îngheţat al patinoarului de la „Gruga-halle“, pe care cu o seară înainte evoluaseră stelele baletului rece „Holliday on Ice“ din S.U.A. Cu aproape două ore înainte de începerea partidei, casieriţele vînduseră ultimele bilete. În mijlocul tribunei auzeam galeria unui grup de români — cîţiva tineri din diferite ramuri ale industriei şi comerţului aflaţi în R. F. a Germaniei la specializare. Lîngă mine, maestrul emerit Virgil Hnat — actualmente antrenorul echipei T.U.S. Rheinhausen. Îmi reaminteşte că urmează să evolueze aproape toţi titularii naţionalelor celor două ţări şi-mi spune că întîlnirea ar putea conta foarte bine ca o finală mondială a celor „mari“, nu numai a studenţilor.

Dar drama a şi început... După ce în primul atac Gruia marcă (1-0), dîndu-ne iluzia că va face un meci mare, Klimov ne administrează pe nesimţite o porţie de cîteva goluri şi, vai, sîntem conduşi copios (2-6). Sistemul nostru de apărare (5 + 1, cu joc om la om numai la Maximov) se dovedeşte neeficient. Schimbăm şi ne apărăm 4+2 (ţinîndu-l de aproape şi pe Klimov) dar nu mai putem salva mare lucru, deşi Penu apără ce se poate şi ce nu se poate. Scor la pauză : 8-13 ! !

În cabină antrenorii Trofin şi Nedef încearcă să calmeze băieţii şi schimbă din nou sistemul de apărare — „şase pe semicerc, îi lăsăm să tragă, Penu e în zi bună, şi ce ratează ei înseamnă atacuri în plus pentru noi“. Dar, pe teren, imediat... 8-14 ! ! Băieţii plîng,

...Intr-un meci al mondialelor

...Şi la sosire, pe aeroportul Băneasa

Gaţu a fost cel mai spectaculos ; Guneş — cel mai eficace : 25 de goluri

strîng din dinţi şi fac o supraomenească cursă de urmărire. Încheiem timpul regulamentar de joc cu 16-16, patru bare, o lovitură de 7 m. ratată (Gaţu) şi numeroase atacuri individualiste, ineficace, ale lui Gruia. Vlăguiţi, jucătorii nu mai reuşesc să marce — nici unii, nici alţii — mult timp din prelungirile de 10 minute. Mai e puţin, Mircea Costache interceptează, fuge, ajunge singur în faţa portarului şi... ratează în vaietele tribunelor şi coechipierilor. Ceea ce nu face Klimov (tot el !) în atacul următor cînd stabileşte scorul final la 17-16 pentru sovietici, chiar în momentul cînd arbitrul se pregătea să-i fluiere pe adversarii noştri pentru joc pasiv (ceea ce trebuise să semnaleze cam de multişor).

...Aşa am ieşit înfrînţi dintr-o finală pe care toţi o vedeam a noastră. În loc de aur, trebuie să ne mulţumim cu argint şi cu declaraţia lui Horst Kessler — antrenorul formaţiei din ţara gazdă : „Aş fi fost fericit să joc o asemenea finală cu echipa dumneavoastră, deşi vă mărturisesc că aş fi pierdut-o. Aţi dominat de la un cap la altul un turneu în care aţi fost mai buni la toate capitolele şi fără greşelile de finalizare din ultima partidă eraţi campioni mondiali, cum prea bine meritaţi“. Într-adevăr, nici una din competitoarele maratonului handbalistic început la 4 ianuarie nu a primit atîtea aplauze şi atîtea aprecieri elogioase în presă, n-a fost aclamată minute în şir de tribune ca echipa studenţilor români.

Personal, cred că, trecînd peste regretul neîmplinirii, ar trebui să ne bucurăm că am putut alcătui o asemenea selecţionată universitară — ambasadoare prestigioasă a vestitului handbal românesc. Este o urmare a faptului că, în ţara noastră, potenţialul studenţesc în această disciplină sportivă este considerabil. Guneş, Penu, Mircea Costache II, Gaţu şi Licu s-au numărat printre cei mai buni jucători ai mondialelor studenţeşti. Chiar şi în finală am simţit că sîntem mai buni ca adversarii. De ce n-am dovedit ? Pentru că la început jocul a fost luat uşor, apoi băieţii au fost surprinşi şi s-au enervat, pentru că în prima repriză s-a jucat neatent în apărare, pentru că Gruia a vrut să tragă numai el, evitînd parcă intenţionat încrucişările de minge cu excelentul Guneş, pentru că Moldovan scapă de cîteva ori singur dar nu înţelege că astăzi în handbal trebuie să tragi cu forţă, să bubui. Şi, în sfîrşit, pentru că aceşti băieţi întorşi în patrie ca nişte studenţi de nota 10 care au luat o dată un 9, au venit în R. F. a Germaniei după alte două mondiale extenuante (cel din Suedia şi cel de tineret), după un mare număr de jocuri interne şi internaţionale şi după o perioadă supraaglomerată de pregătiri şi numai de pregătiri. Vi se pare, spre exemplu, firesc ca Gruia (da, el, încăpăţînatul) să fie de mai mult de două luni tată şi să nu fi stat în acest răstimp mai mult de 7 zile adunate lîngă fetiţa lui ? Oboseala fizică şi nervoasă, solicitarea excesivă a handbaliştilor noştri — nu sînt vorbe, ci realităţi de care trebuie să se ţină neapărat seama.

Mai ales că pe băieţi i-a aşteptat în ţară — împreună cu familiile, prietenii, „Scînteia tineretului“, „Viaţa studenţească“ şi cei o sută de studenţi bucureşteni ce le-au oferit flori pe aeroport — şi sesiunea de examene. Dacă şi la aceasta vor primi nota 9, tot nu va fi cu prea mare supărare.

O judecată „la rece“, eliberată de temperatura ridicată a focului întrecerii, nu poate trece însă — în ultimă instanţă — peste faptul că, în ciuda considerentelor reale pe care le-am expus aici, locul secund nu poate fi socotit un deosebit succes. Valoarea formaţiei noastre ar fi trebuit onorată cu titlul suprem, finala fiind, la drept vorbind, un rateu despre care va trebui să mai discutăm. Un singur meci era dificil cu adevărat, or acela a fost pierdut. Pe celelalte, aşa cum am văzut că s-au desfăşurat, le-ar fi cîştigat, poate, şi Politehnica Timişoara sau Universitatea Bucureşti. Pledăm, adică, pentru o analiză care să stabilească nişte cauze şi nişte răspunderi, care să ne ajute ca data viitoare să urcăm **noi** pe treapta cea mai înaltă a podiumului medaliaţilor.

O. PAUN

CRONICA MICROBISTULUI

FAIR-PLAY

Competiţiile ne dau acum suficient răgaz pentru a ne relaxa, a medita retrospectiv, a contura concluzii şi a ne trata de inimă. Tocmai de aceea, surprinde pasivitatea cu care federaţiile şi publicaţiile ce se ocupă cu sportul au primit iniţiativa lansată de revista noastră, în numărul ei de miercurea trecută, privind acordarea unor premii „fair-play“. Ne explicăm tăcerea prin aceea că, probabil, interesul celor ce aşteptam să ne răspundă a fost captat de disputa asupra celui mai bun fotbalist al anului (apropos ! foarte realistă ordinea stabilită de ancheta revistei „Sport“) sau de consfătuirea de la Snagov. Cu riscul de a-mi atrage anume acuzaţii privind modestia, mizez pe o anume curiozitate a cititorilor şi repet la rubrica microbistului propunerea noastră.

Dorind să stimuleze curatul spirit al sportivităţii, astfel ca „fair-play“-ul să fie omniprezent pe terenurile unde se întrec sportivii români, „Viaţa studenţească“ a deschis o rubrică specială în care va consemna săptămînal, în cîteva rînduri, gesturi nobile dar şi nesportive. De pildă...

Sala Floreasca trăia momentele de mare tensiune dramatică ale finalului unei întîlniri de volei care decidea titlul în campionatul masculin. Scorul era de 2—2 la seturi şi 16—15 pentru Steaua în meciul decisiv cu Rapid. Plocon trage puternic şi mingea... iese afară. S-a încheiat partida ? Nu, pentru că rapidiştii acuză atingerea blocajului advers. Dar arbitrul n-a văzut. Sînt întrebaţi steliştii. Da, Bînda ridică mîna în semn că, într-adevăr, a atins mingea. Într-o fază în care echipa lui putea ieşi campioană, Bînda a preferat loialitatea. Primul care l-a aplaudat (pe loc, rezultatul nu se ştia) a fost antrenorul său — T. Tănase. (Pînă la urmă, formaţia militară a cîştigat meciul şi titlul).

Dacă ne gîndim că, de multe ori, jucătorii se ceartă între ei pentru o minge, dacă ne gîndim că prin unele oraşe se mai practică sistemul de a se tăia lemne cu fierăstrăul mecanic sîmbăta noaptea lîngă hotelul în care sînt cazaţi adversarii de a doua zi — vom aprecia că Bînda a făcut un gest de aleasă etică sportivă. Şi exemple s-ar mai putea da...

Cititorii noştri sînt rugaţi să publice la rubrica „Fair-play“ a revistei însemnări despre acte asemănătoare ori, dimpotrivă, damnabile. Totodată, rugăm conducerile federaţiilor şi C.N.E.F.S.-ului să ne comunice părerile despre sugestia de a decerna anual cîte un trofeu „fair-play“ pe fiecare disciplină şi unul general — pentru sportivul sau echipa cu cea mai frumoasă conduită în competiţiile interne şi internaţionale. Reamintim (şi în atenţia celorlalte publicaţii) că „Viaţa studenţească“ va atribui în fiecare an un premiu de 5000 lei celui mai sportiv... sportiv student. De la noi 5000, de la alţii mai mult.

G. MITROI